

Põleviigese probleemid MR uuringuutele

Peeter Raudvere
PERH, Mammograaf, TYKS
MRT kool 2012

Miiltest räägime

- Põlvliigese anatoomia ja MR anatoomia
- Vigastused
  - Mehhanismid, MR leid
- Muud probleemid
- Sagedasemad haigused ja vigastused
- Nende tüüpilisem leid ja peamised sümptoomid

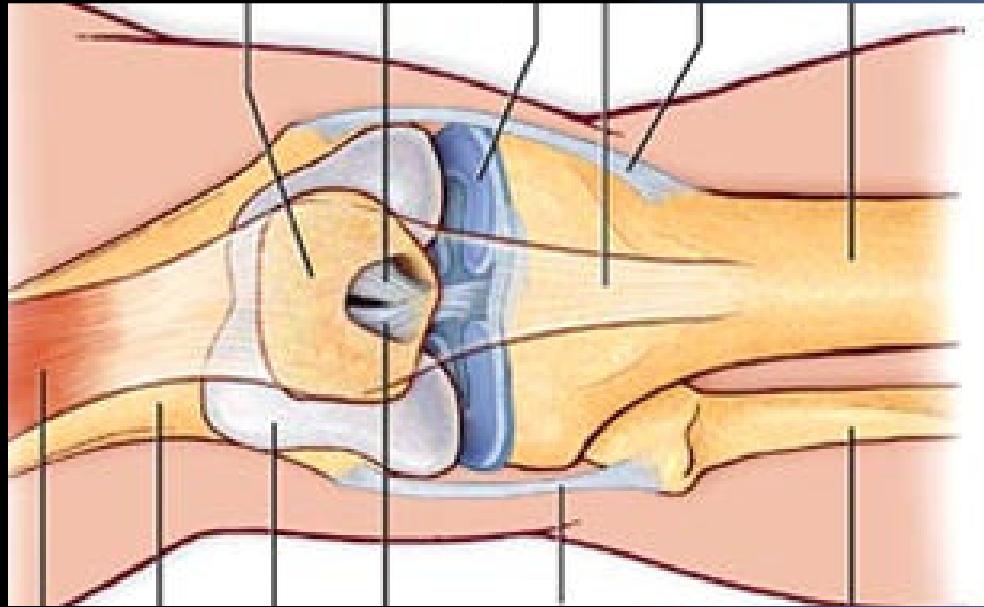
Põlvliigese anatoomia

- Sääreluu ja reieuu ühendus
- Mediaalne osa
- Lateraalne osa
- Patellofemoraallüiges

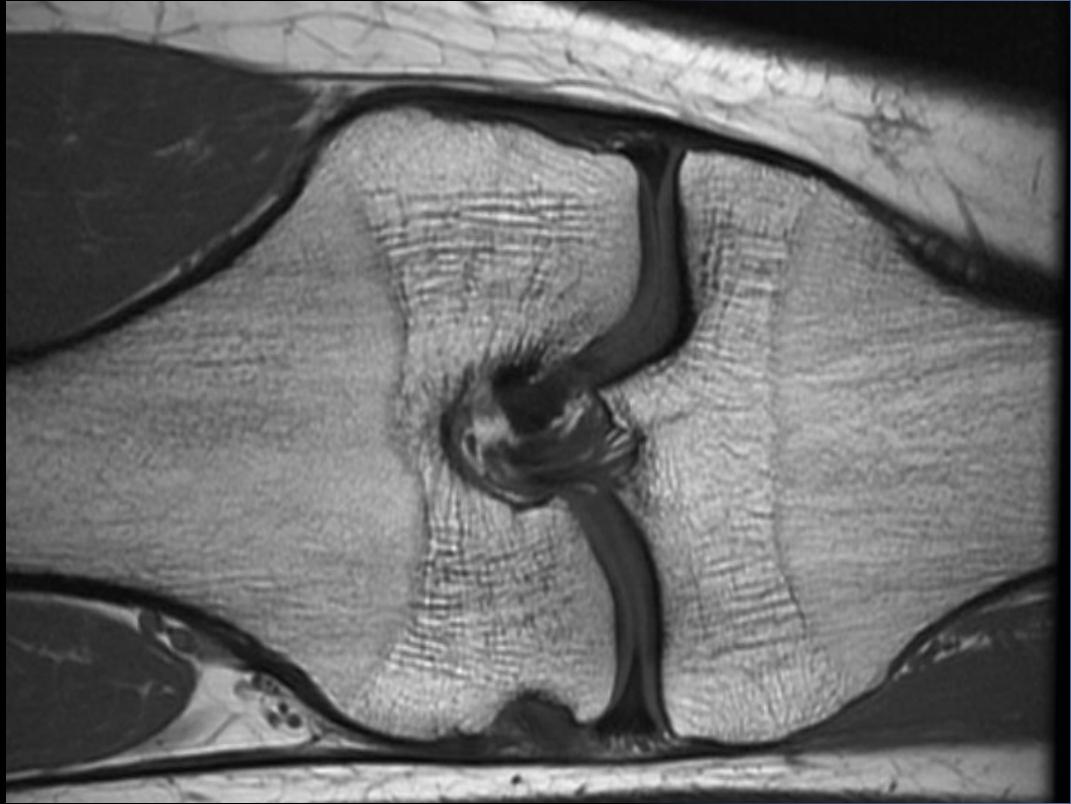
Põlvliigese anatoomia: kapsel

- Lääsekapsel
  - Mediaalne kollateraalside
MCL
  - Lateraalne kollateraalside
LCL
- Signaalliveded
- Koronaarlöik, aksiaallöik

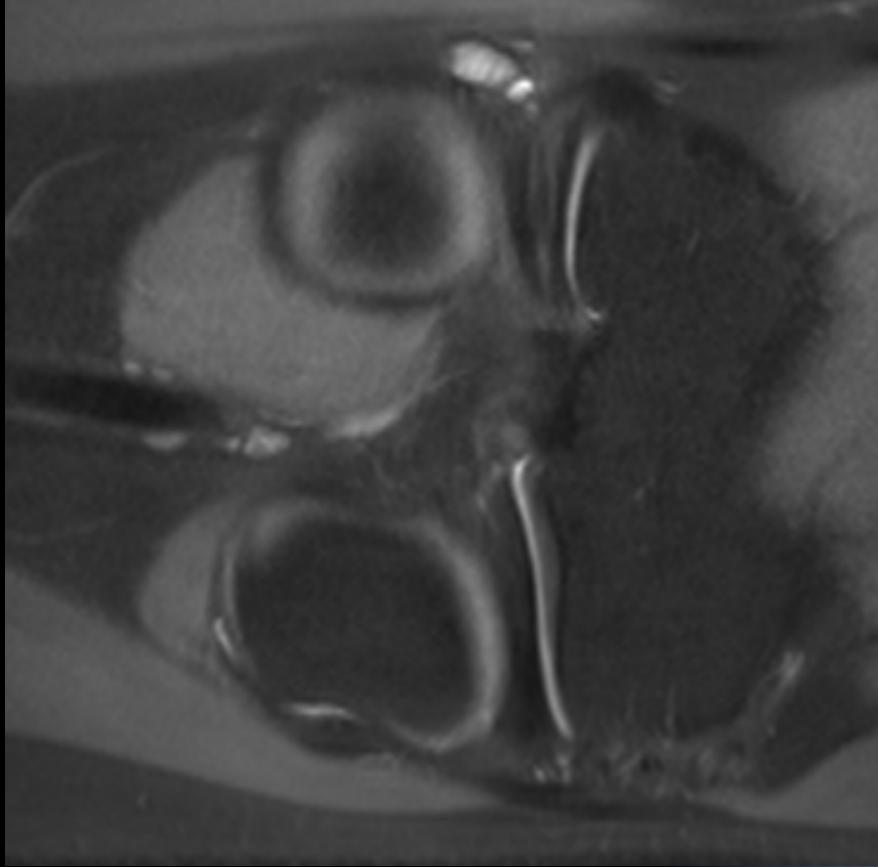
Põlvliigese anatoomia: kapsel

- Lääsekapsel
  - Mediaalne kollateraalside
MCL
  - Lateraalne kollateraalside
LCL
- Signaallivaeised
- Koronaarlöik, aksiaallöik

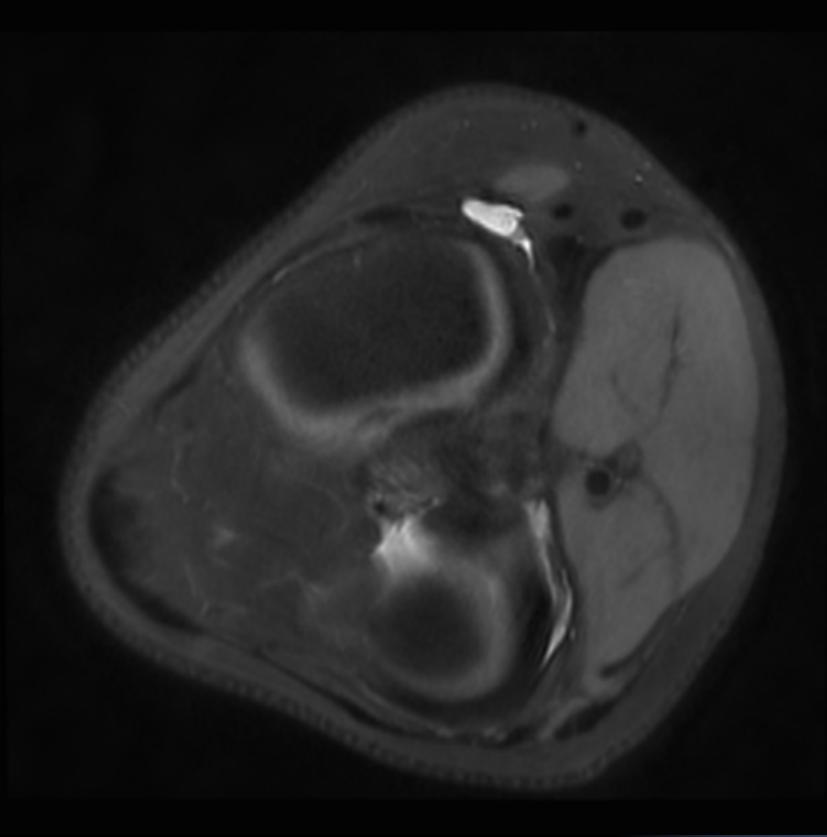
Põlvliigese anatoomia: kapsel

- Lääsekapsel
  - Mediaalne kollateraalside
MCL
  - Lateraalne kollateraalside
LCL
- Signaalliveded
- Koronarilõik, aksiaallõik

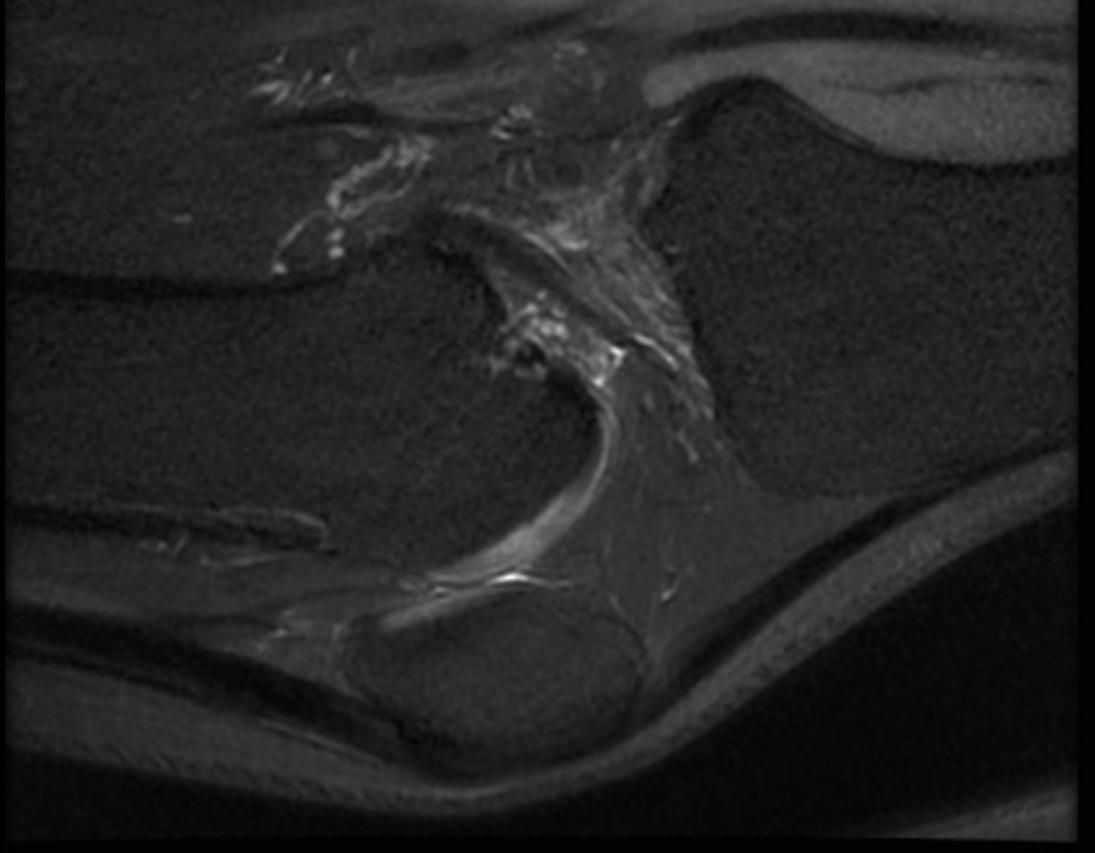
Põlvliigese anatoomia: kapsel

- Lääsekapsel
  - Mediaalne kollateraalside
MCL
  - Lateraalne kollateraalside
LCL
- Signaalliveded
- Koronarilõik, aksiaallõik

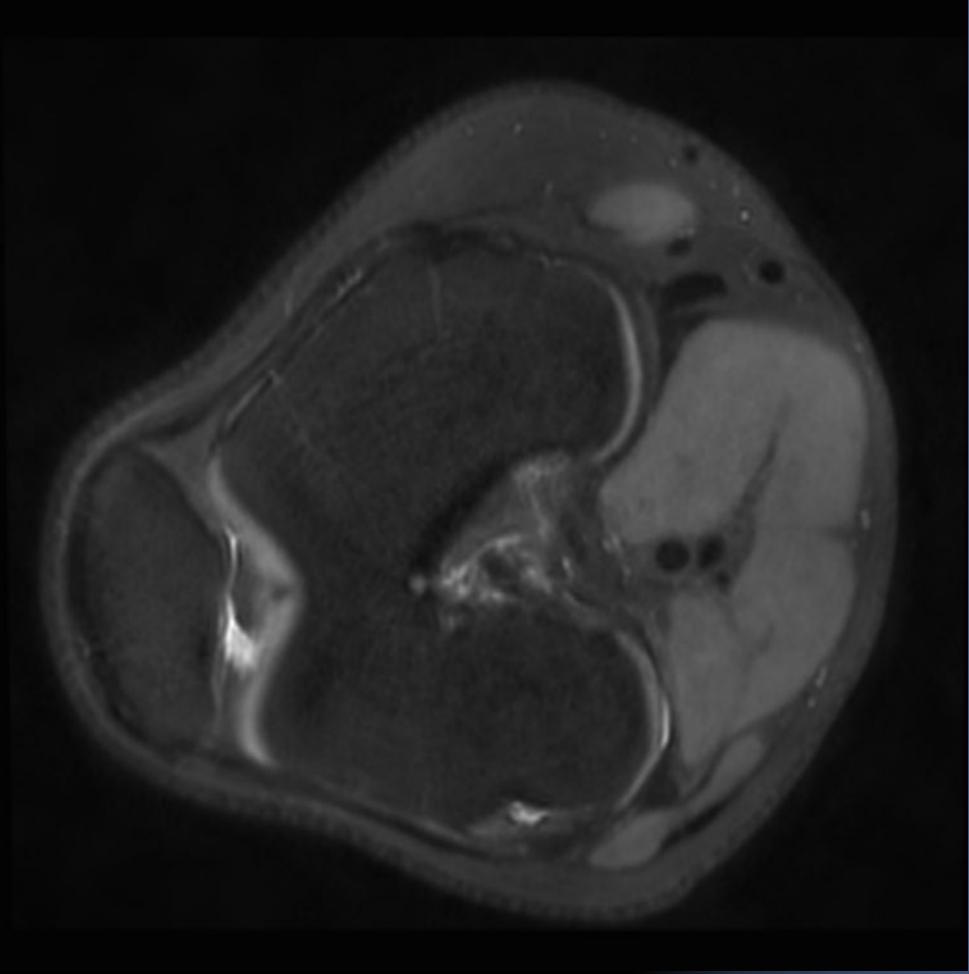
Põlvveliigese anatoomia: kapsel

- Reie nelipealihase kõõlus
- Patella ligament e kõõlus
  - Patella apeks ja baas
- Patella hoidesidemed e retinaakulumid

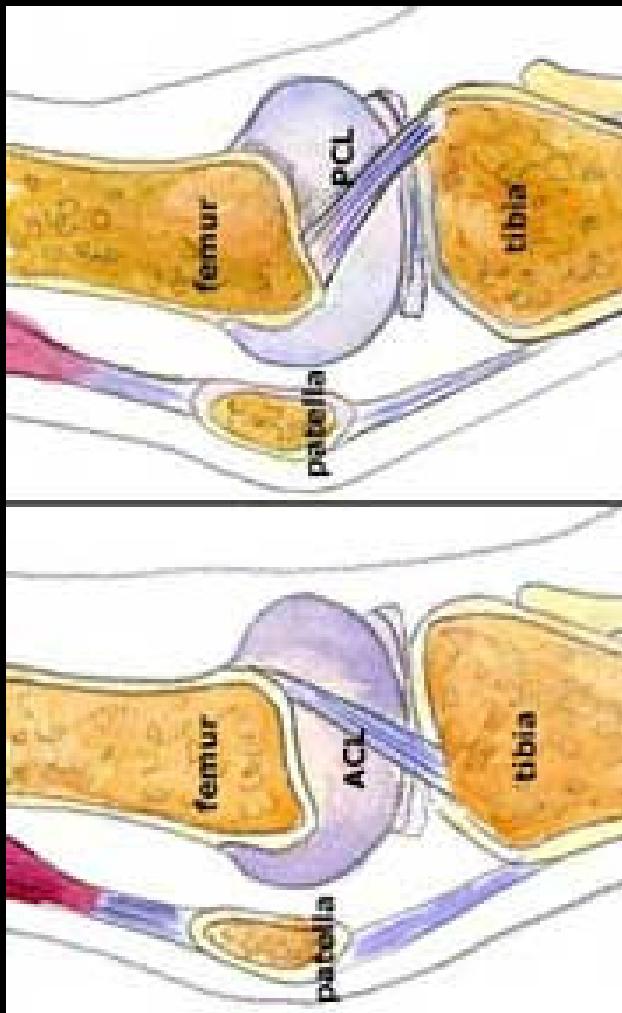
Põlvliigese anatoomia: kapsel

- Reie nelipealihase kõõlus
- Patella ligament e kõõlus
  - Patella apeks ja baas
- Patella hoidesidemed e retinaakulumid

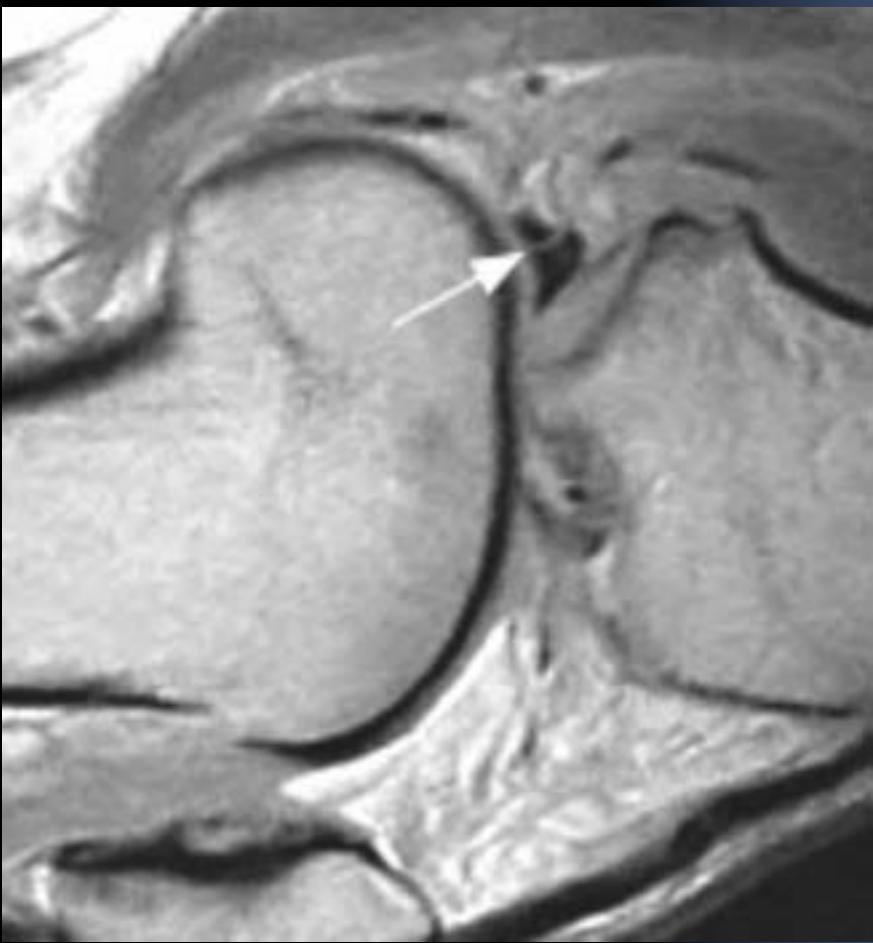
Põlvliigese anatoomia: südemed

- Eesmine ristatiside
ACL
- Tagumine
ristatiside PCL
- Wrisbergi side
- Humphrey side

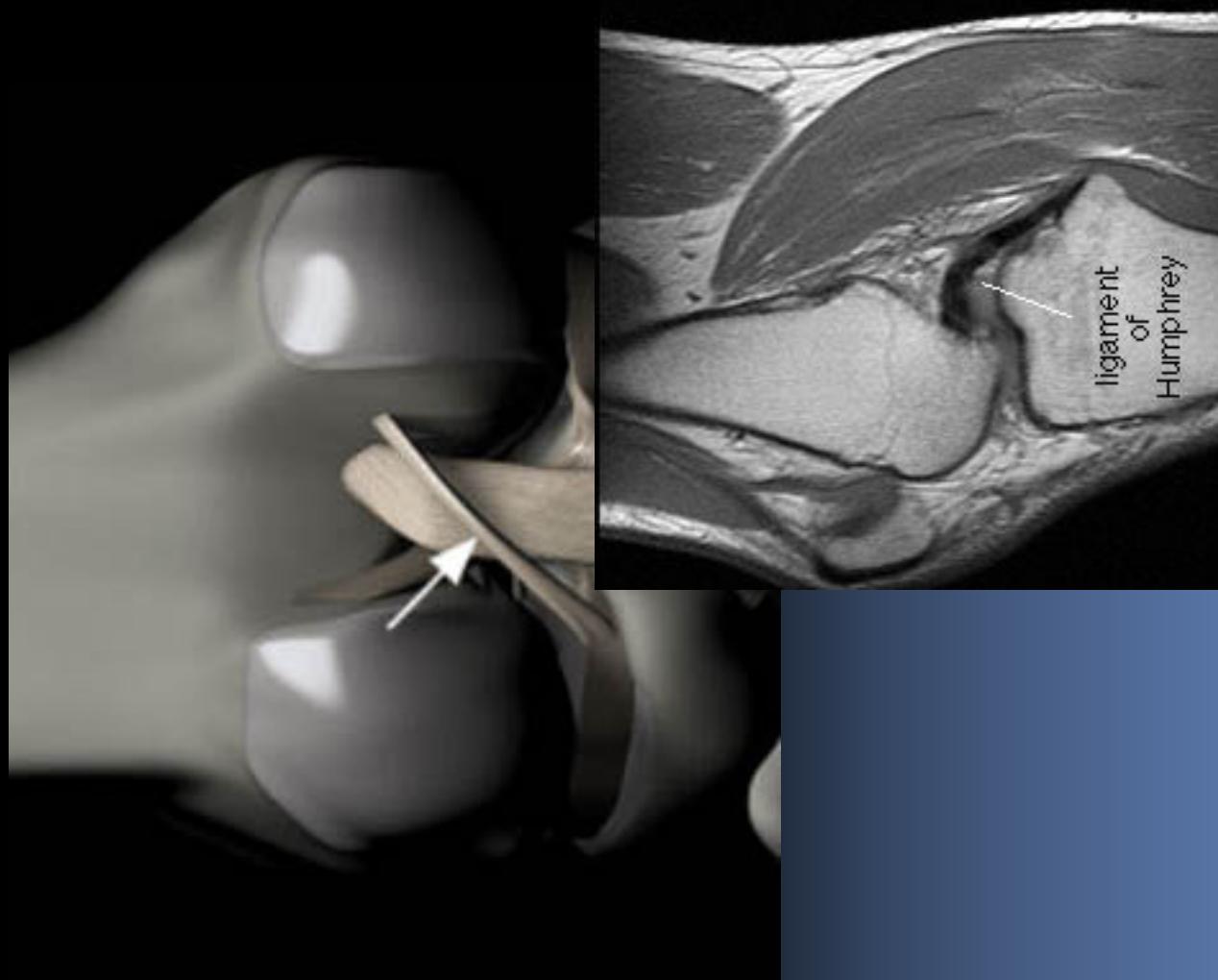

Põlvliigese anatoomia: siidemed

- Eesmine riistatiside
ACL
- Tagumine
riistatiside PCL
- Wrisbergi side
- Humphrey side

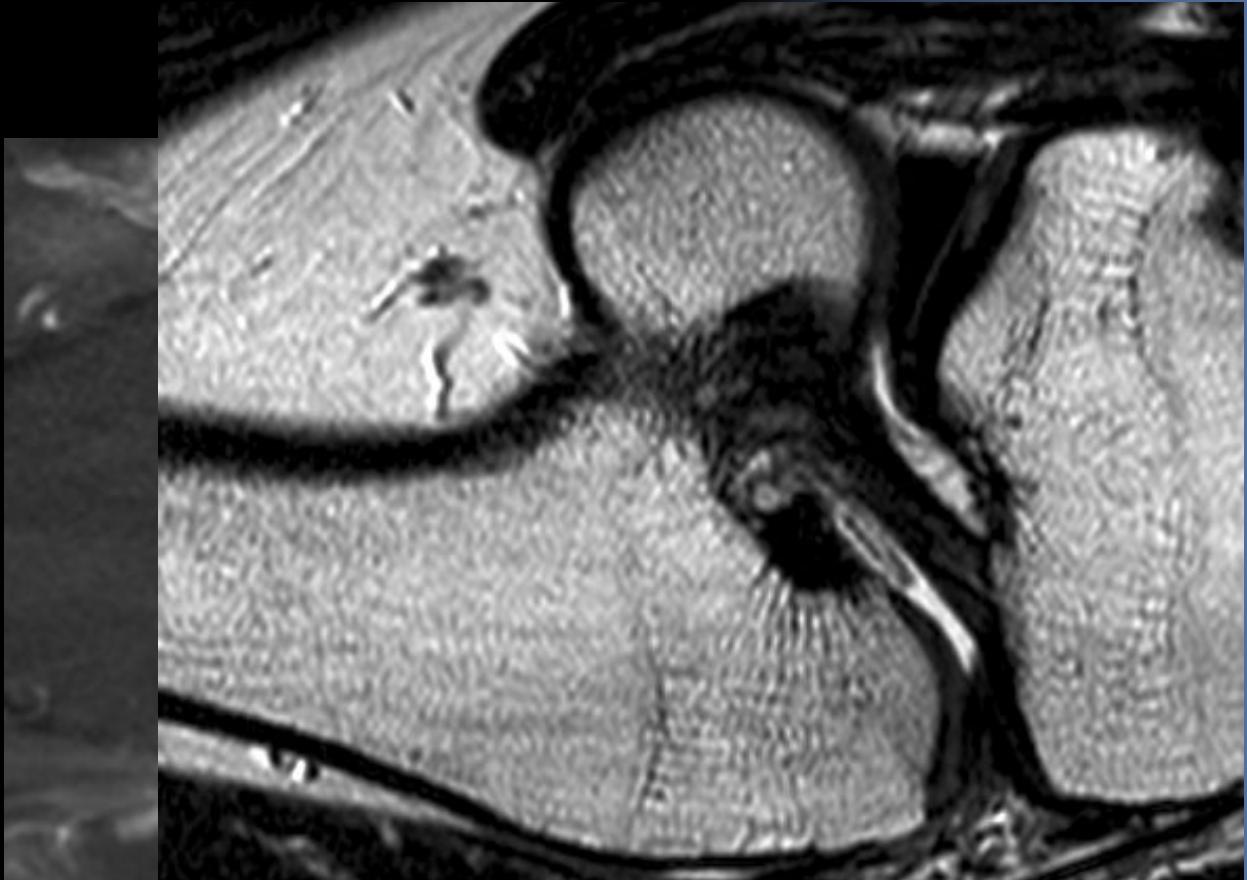
Põlvliigese anatoomia: siidemed

- Eesmine riistatiside
ACL
- Tagumine
riistatiside PCL
- Wrisbergi side
- Humphrey side

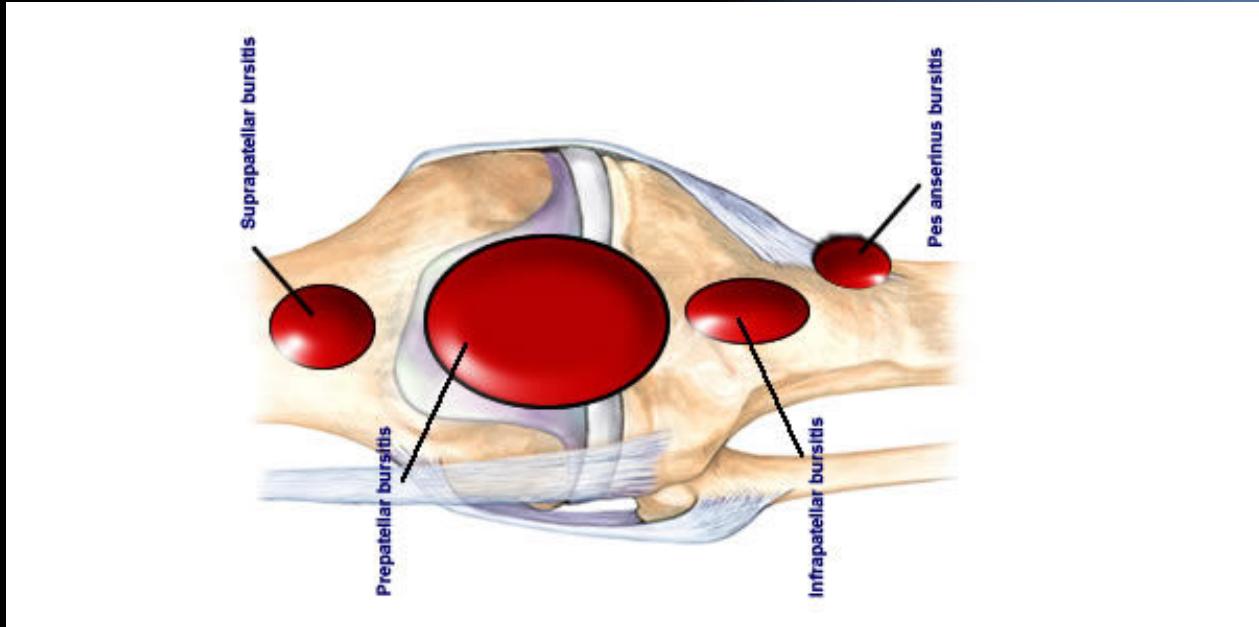
Põlvliigese anatoomia: siidemed

- Eesmine riistatiside
ACL
- Tagumine
riistatiside PCL
- Wrisbergi side
- Humphrey side

Põlevtisiidese anatoomia:

busas

- Suprapatellaarne
  - Infrapatellaarne
  - Prepatellaarne
  - Pes anserinus

Põlvliigese anatoomia: bursad

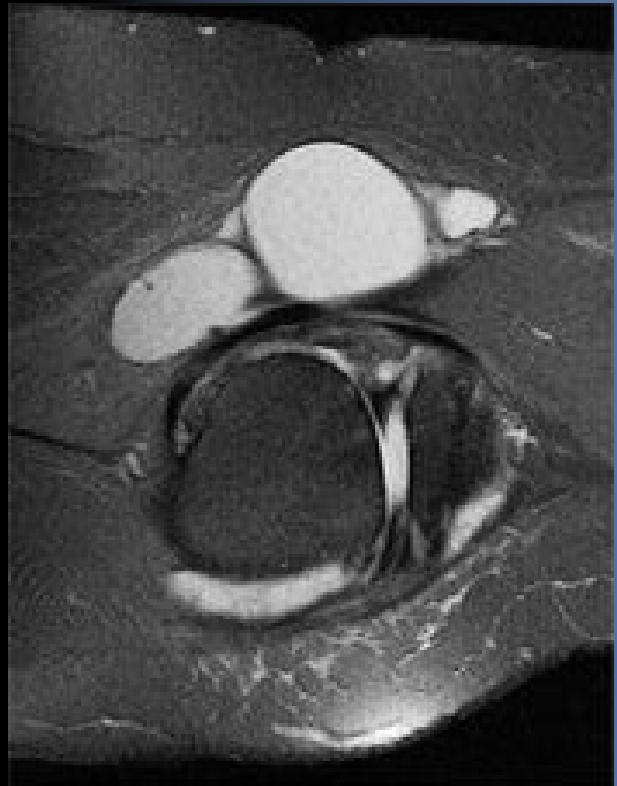
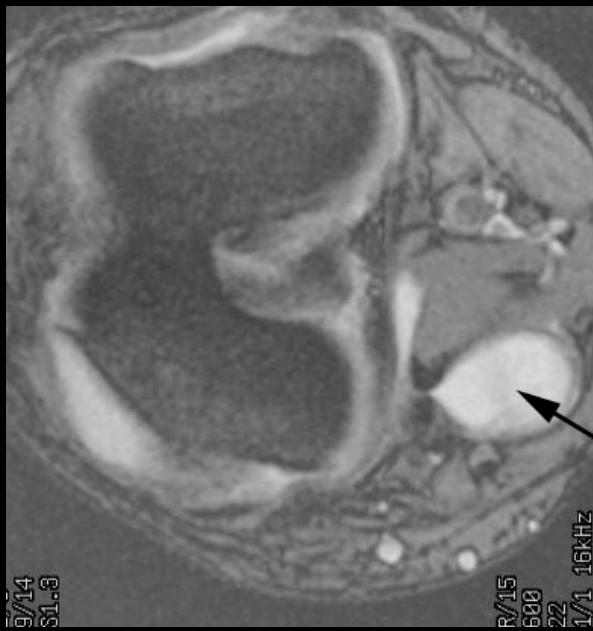

- Suprapatellaane bursa
  - Ligesega ühenduses

Põlvliigese anatoomia:

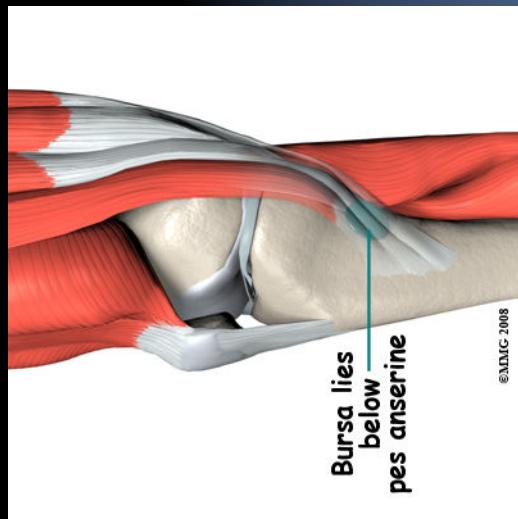
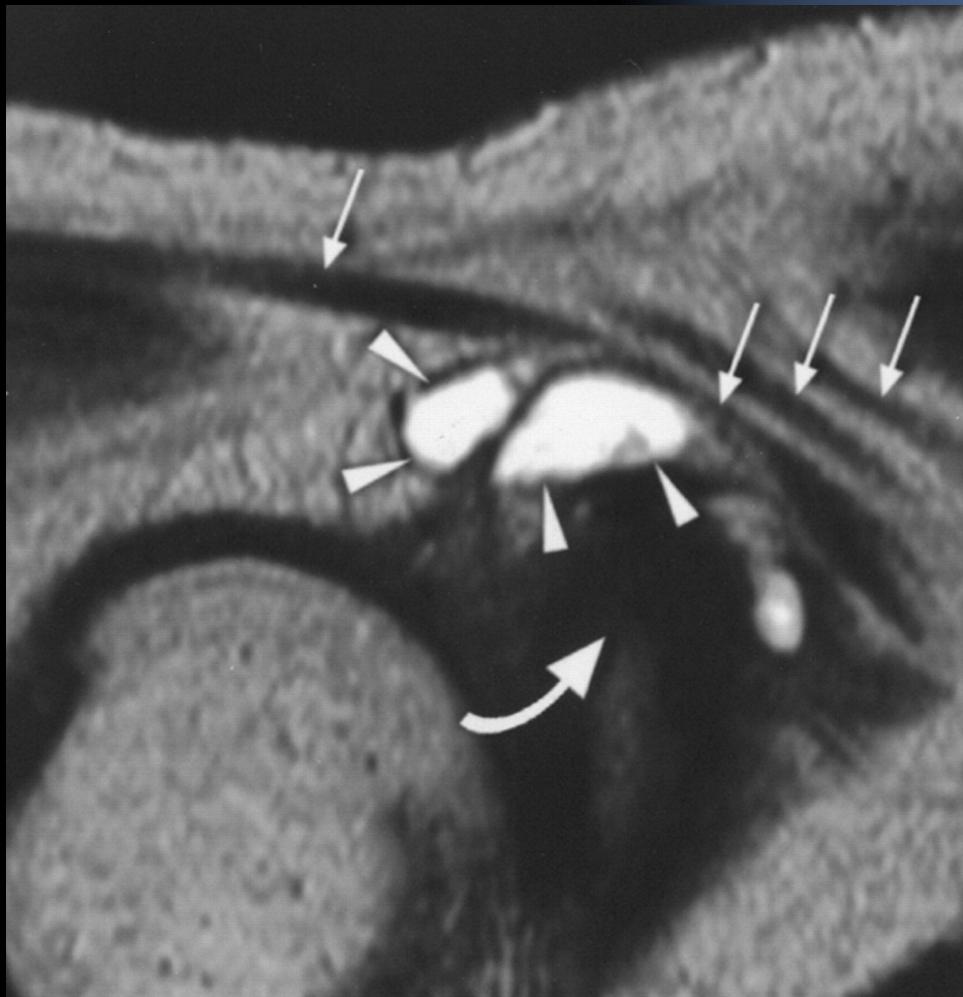
bursad

- Semimembranosus-gastrocnemius
- Bakeri tsüst

Põlvliigese anatoomia: bursad

- Pes
anserinuse
bursa

Põlvveliigese anatoomia: bursad

- Prepatellaaorne bursa
- Teenijanna põlv

Põlvliigese anatoomia:

bursad

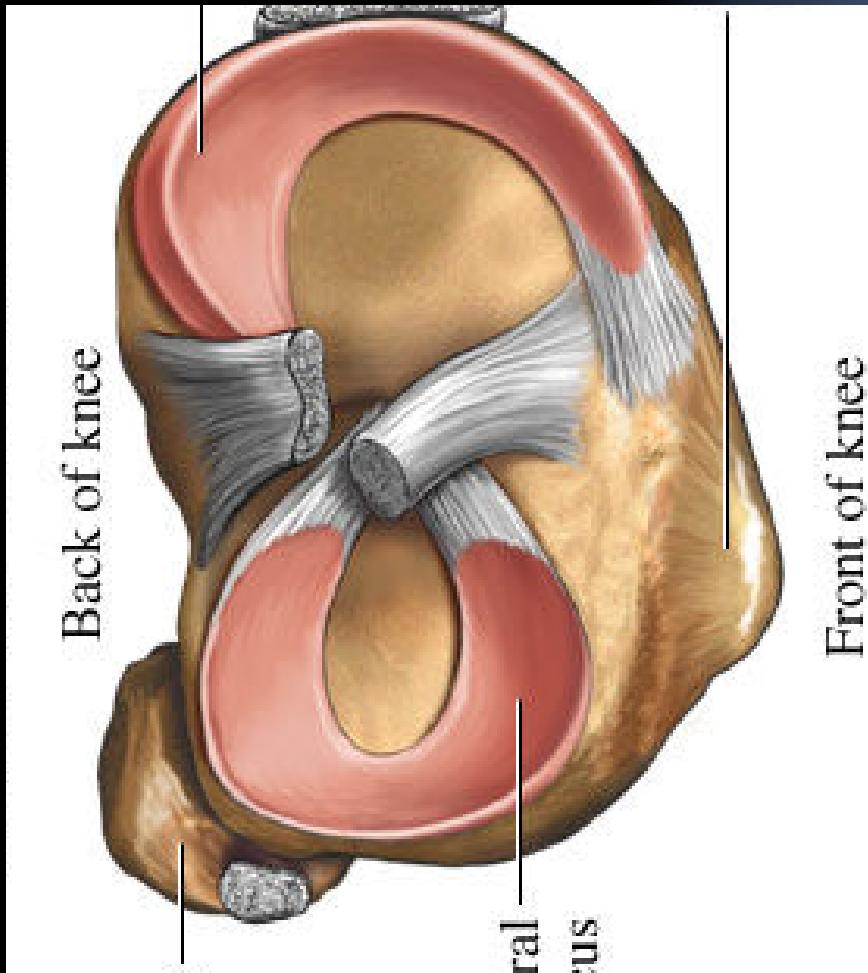
- Süva infrapatellaane bursa

T2WI

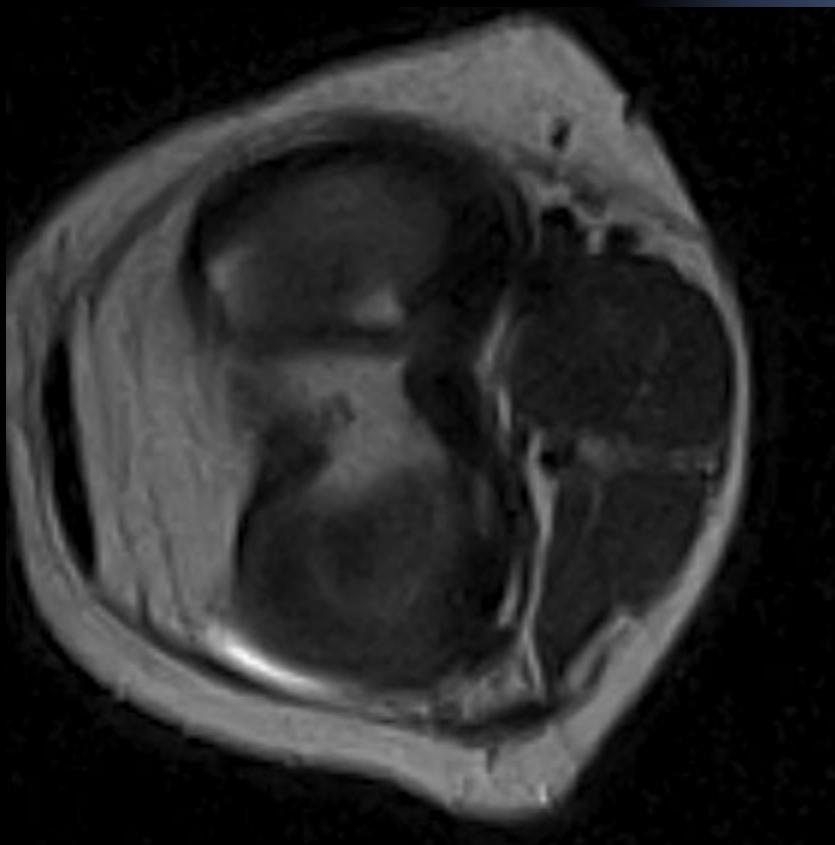
Põlvliigese anatoomia: meniskid

- Mediaalne ja lateraalne
- Vaba serv
- Lateraalne: ringjam
- Mediaalne: ovaalsem

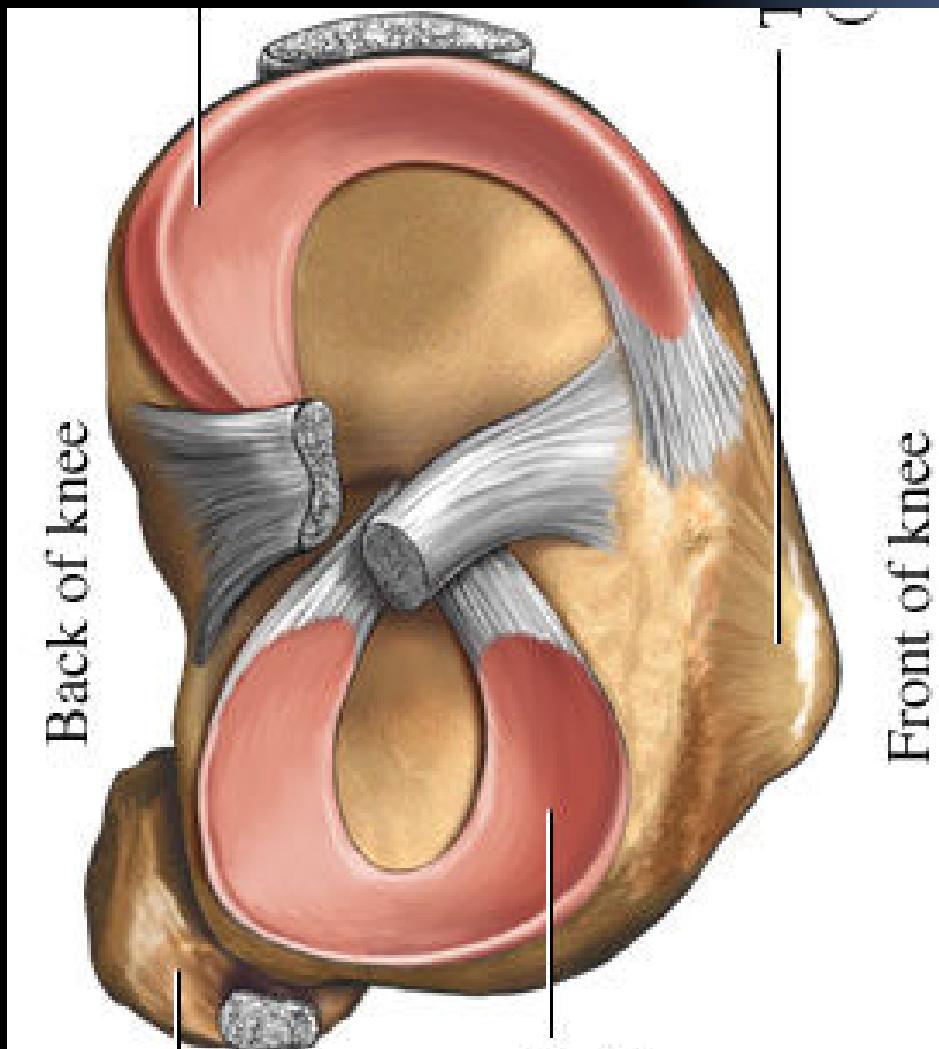
Põlvliigese anatoomia: meniskid

- Mediaalne ja lateraalne
- Vaba serv
- Lateraalne: ringjlam
- Mediaalne: ovaalsem

Põlvliigese anatoomia: meniskid

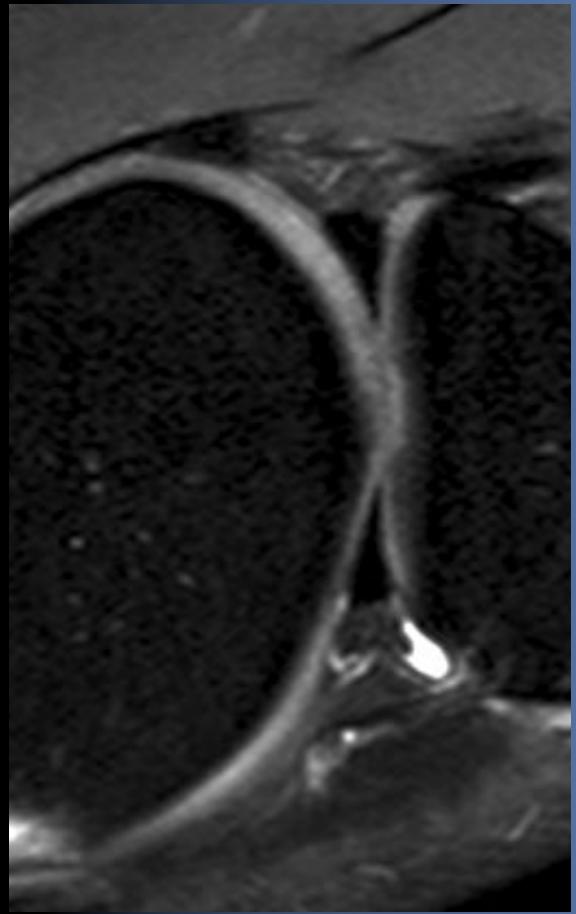
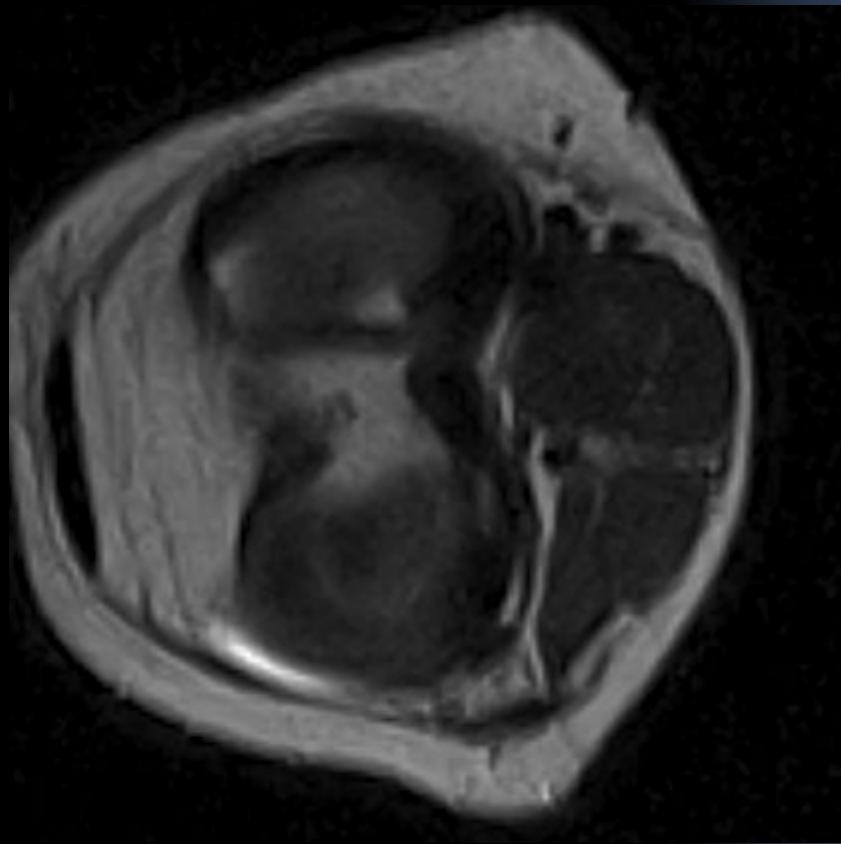
- Tagasav
- Eessav
- Keha e korpus
- Piirialad

Põlvliigese anatoomia:

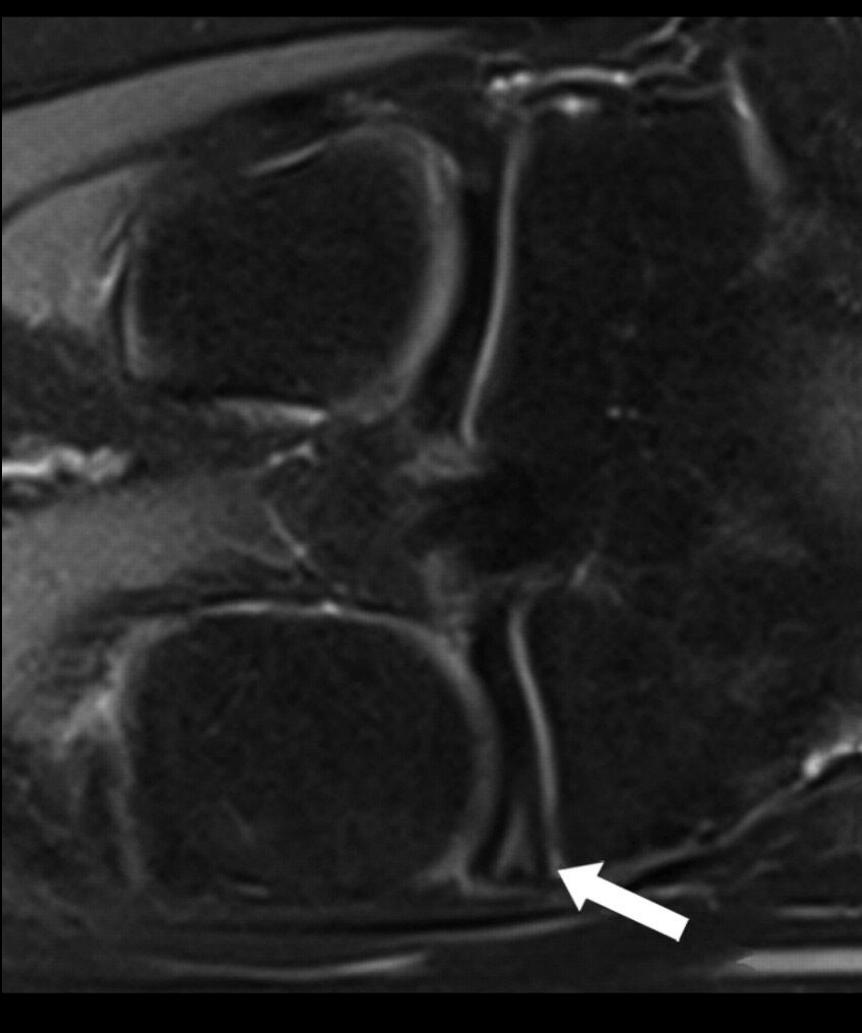
meniskid

- Tagasavv
- Eessavv
- Keha e korpus
- Piirialad

Põlvellügese anatoomia: meniskid

- Signaalivaene
- Signaalimuutused
  - Veresooned
  - Punane ja valge tsoon
- Degeneratiivsed muutused

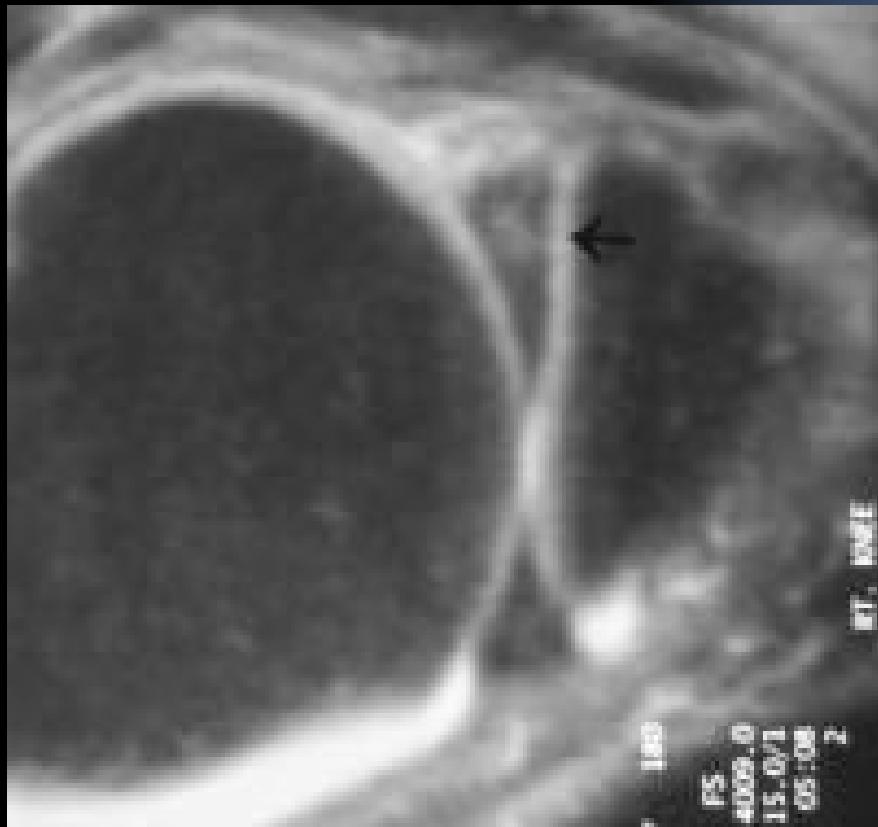
Meniski Signaalimutused

- Stoller 1987
- Gr 0
  - Signaalivaba
- Gr 1
  - Muutused meniski sees
- Gr 2
  - Muutus, mis ei ulatu meniski liigesepinda
- Gr3 on rebend

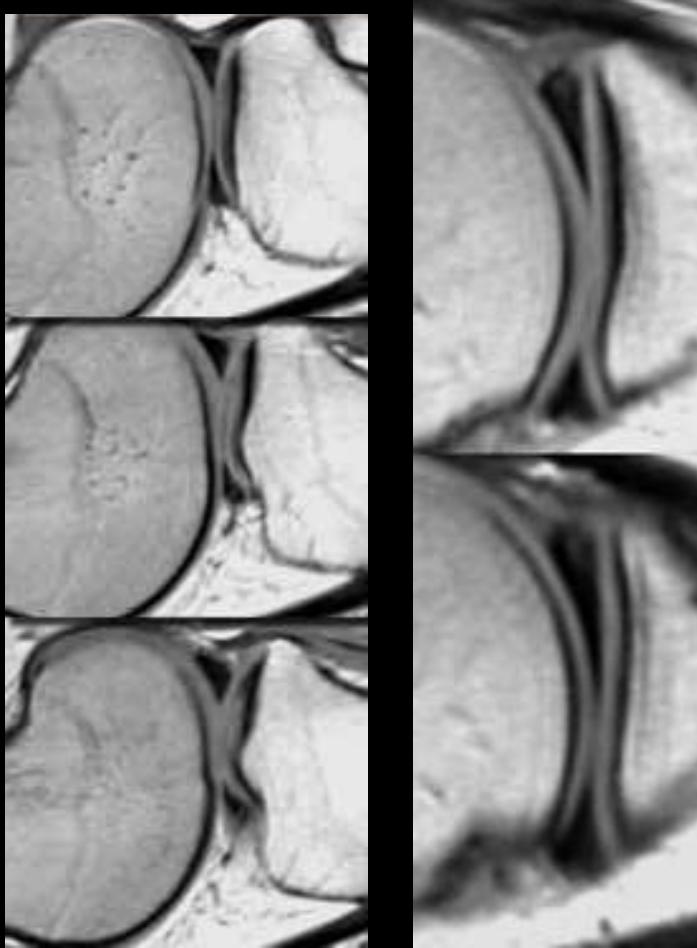
Grade 2 Signal

- Kliiniline tähendus?
- Normaalne?
- Mõnikord nimetatakse kahjustuseks

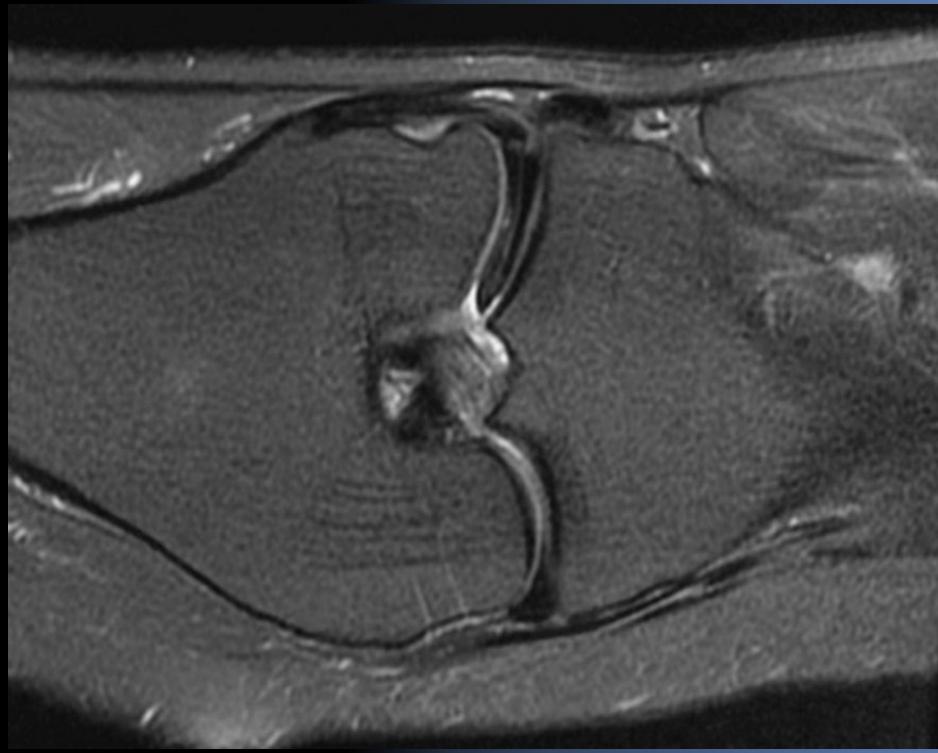
Põlvveliigese anatoomia: meniskid

- Lateraalne menisk on ühepaksune
- Mediaalsel on eessarv väiksem
- Kolmnurkne kuju lõikes
  - Vaba serv
- Diskoidmenisk

Põlvliigese anatoomia: meniskid

- Lateraalne menisk on ühepaksune
- Mediaalsel on eessarv väiksem
- Kolmnurkne kuju lõikes
  - Vaba serv
- Diskoidmenisk

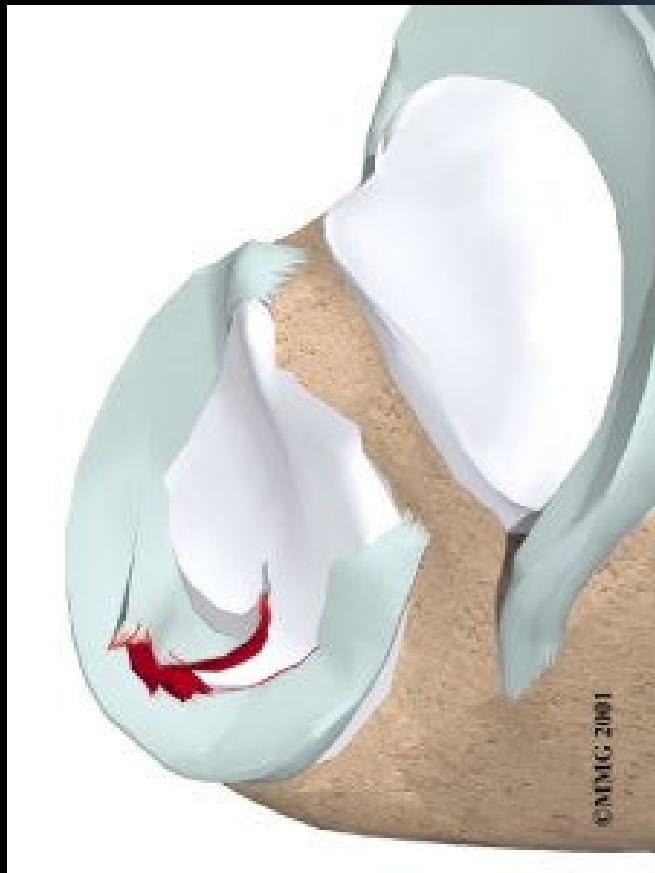

Meniskivigastused

- Üks põhilisi teemasisid
- MR on ainus radiooloogiline meetod
  - UH mõned teevald

Meniskiviigastustuse klassifikatsioonid

- Asukoha järgi
  - Valges tsoonis
  - Punases tsoonis
- Tekkepõhjuse järgi
  - Traumaatiline rebend
  - Degeneratiivne rebend
- Stabiilsus
  - Stabiilne
  - Ebastabiilne

Meniskivigastustesse klassifikatsioon

- Rebendi orientatsioon ja kuju

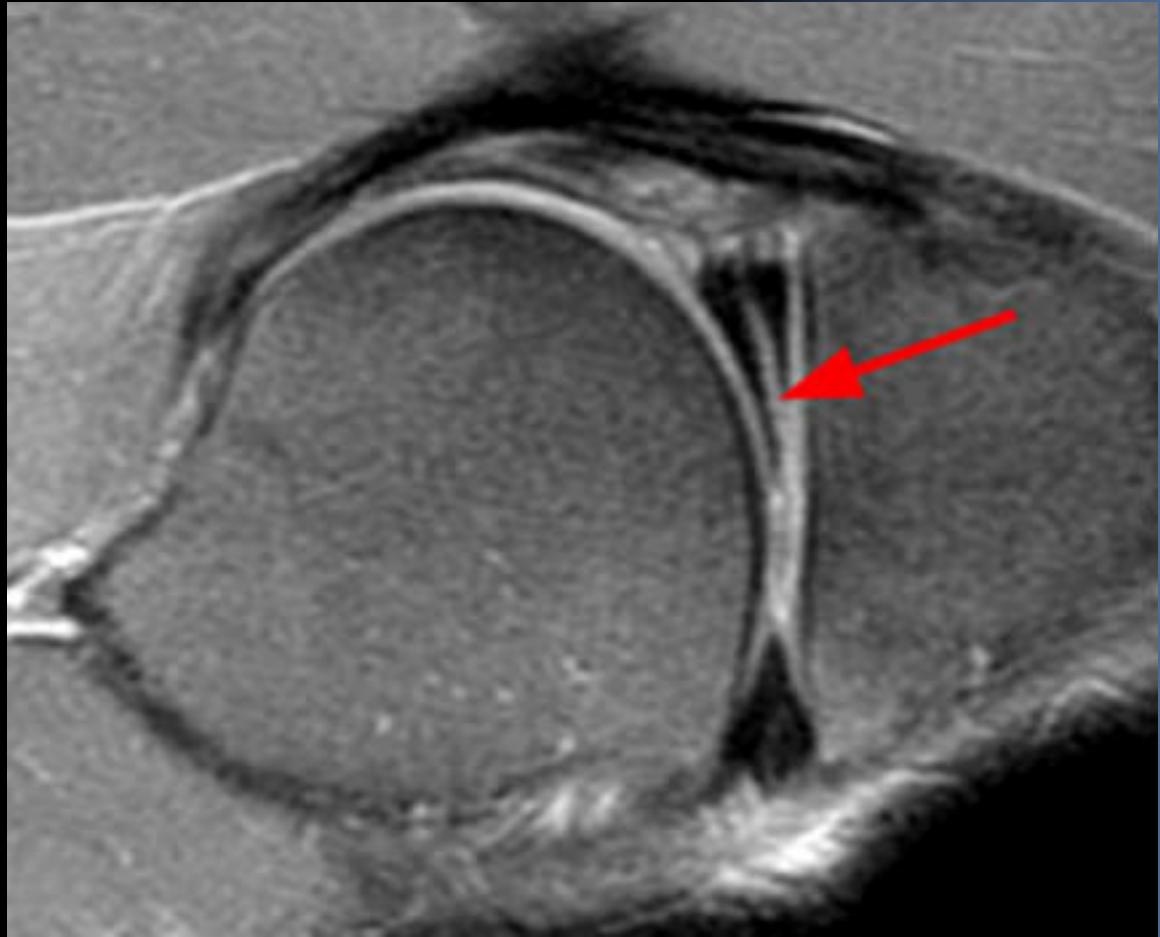
- Tsoonī võiks ära nimetada
- Kas rebenenud tükk on dislotseerunud

Meniskiviigastus pildil

- Tugeva signaaliga joon, mis läbib meniski
- Kas pildil ikka on nii sugune joon?
  - Gr 2
  - signaalimuutusest mõnikord raske eristada

Horisontaalne rebend

- Horisontaalne pikisuunaline rebend
- Meniski läbib horisontaalsuunaline lõhe
  - Tegelikult tihti pöikisuunaline
  - Alumisse liigese pinda

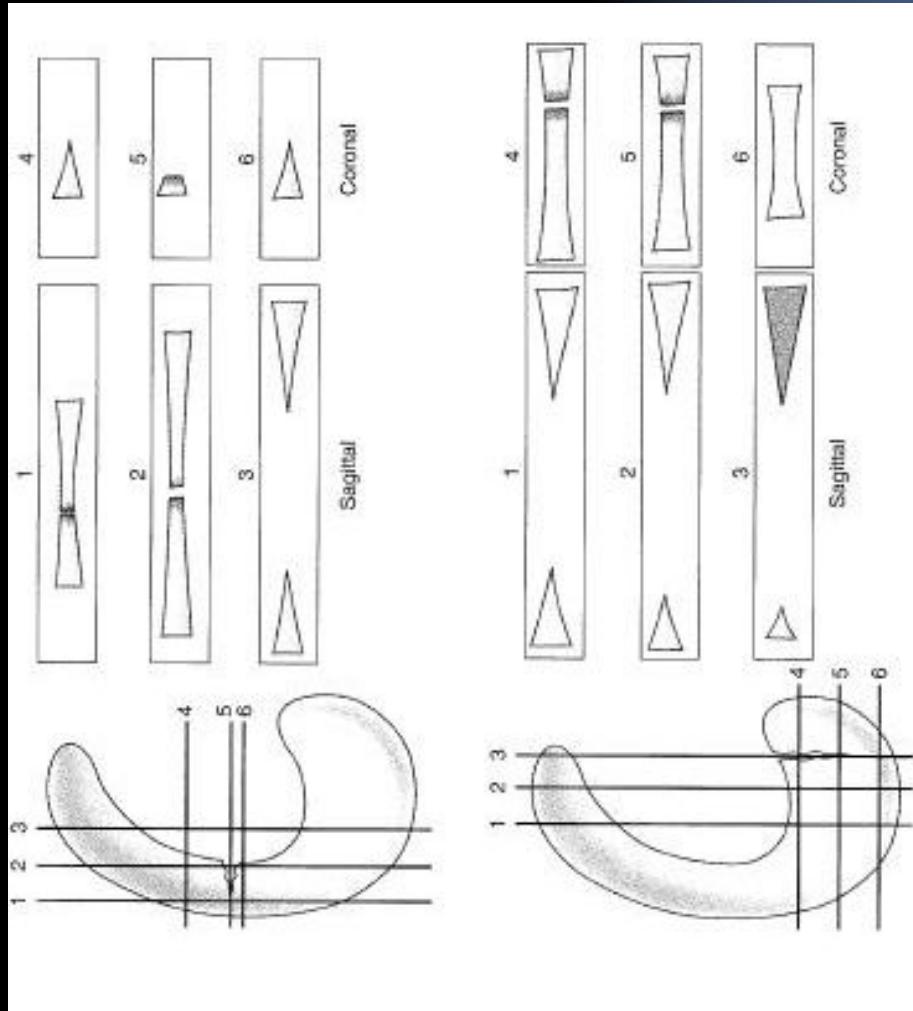
Horisontaalne rebend

- Gr 2 või 3?
  - Läbib vähemalt kahel lõigul
  - Ühel lõigul: 50%
- Dislotseerund
  - horisontaalne rebend: flap

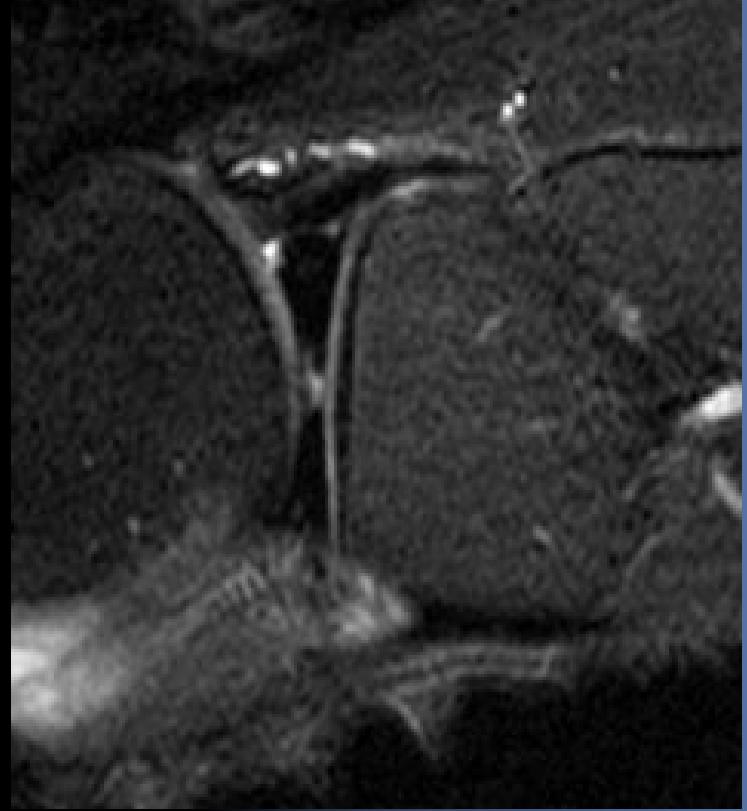
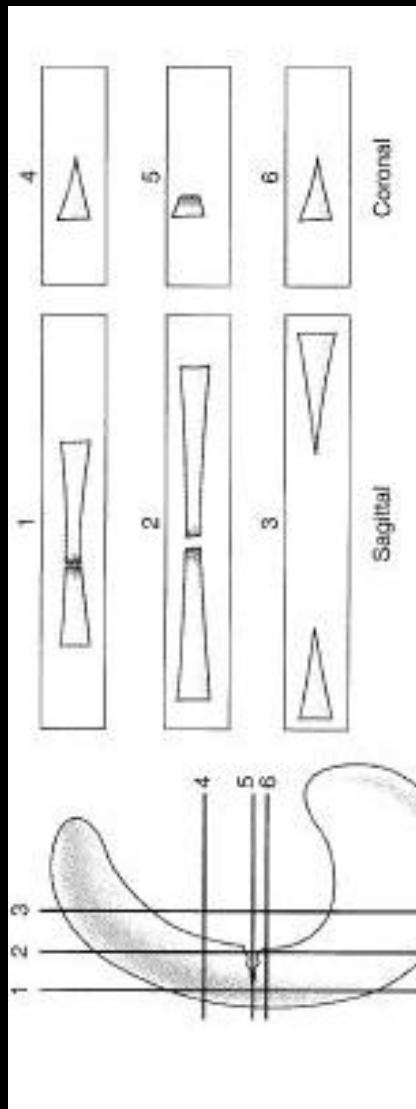
Radiiaalne rebend

- Kõige keerulisem
- Kõige haruldasem
- Tunnused olenevad rebendi asukohast

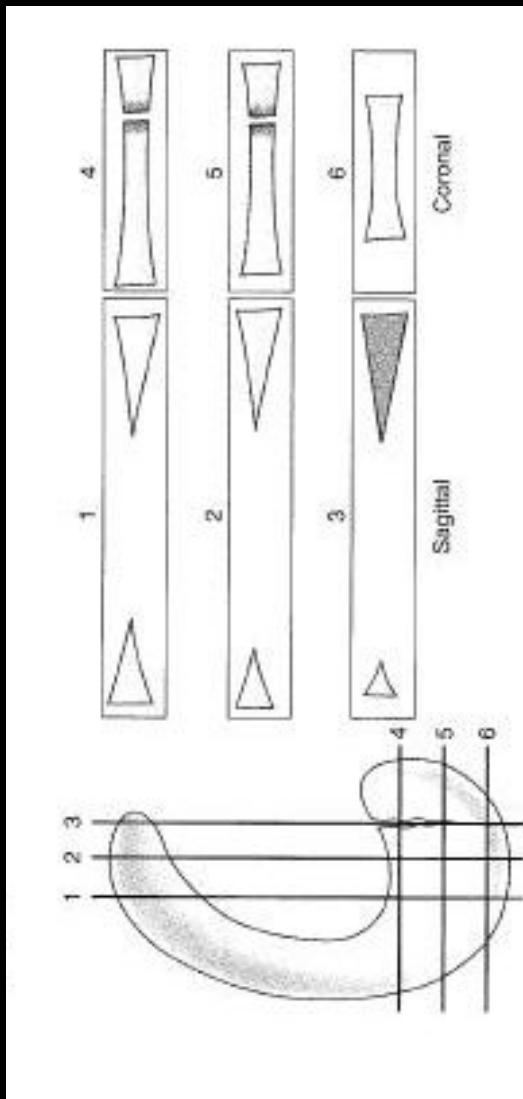
Radiaalne rebend

- Lateralase meniski korpuses
  - Meniski sisemise kontuuri deformatsioon
  - Sagitaallõik: kikilips on katki
  - Koronaarlõik: vaba serv on tömp

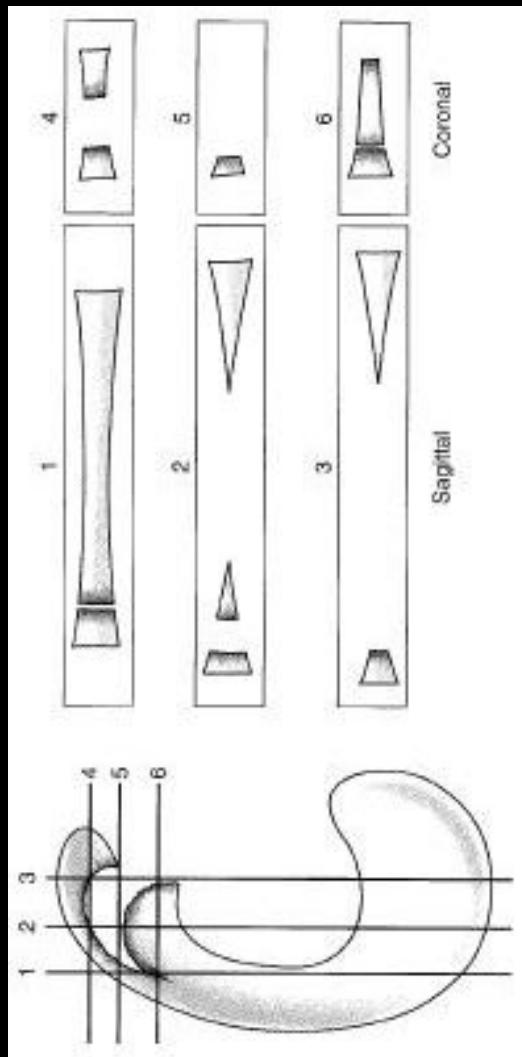
Radiäraalne rebend

- Meniski tagasarves
  - Tagumistes koronaarliikudes vertikaalne joon
  - Sagitaallõigul menisk „puudub“
  - Aktsiaallõigul defect

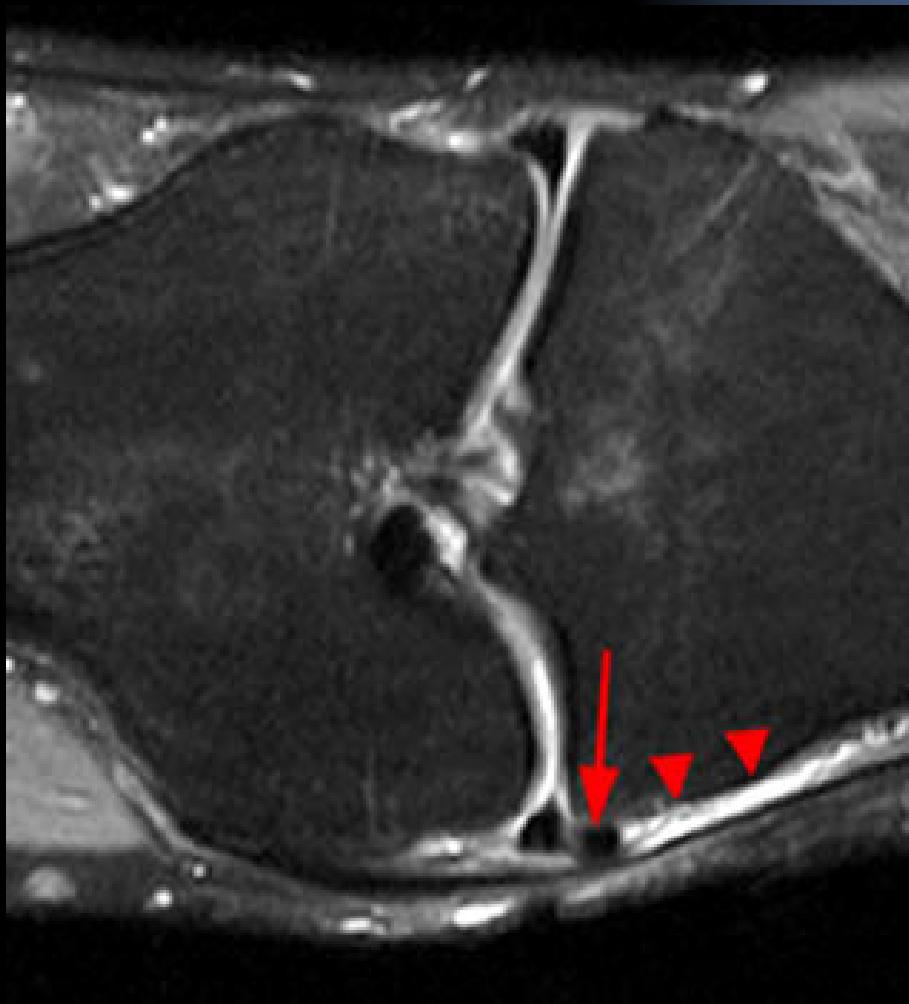
Flap rebend

- Mediaalse meniski tagasarves
- Tavaliselt üles
- Variant:
  - Ei erista praktikas

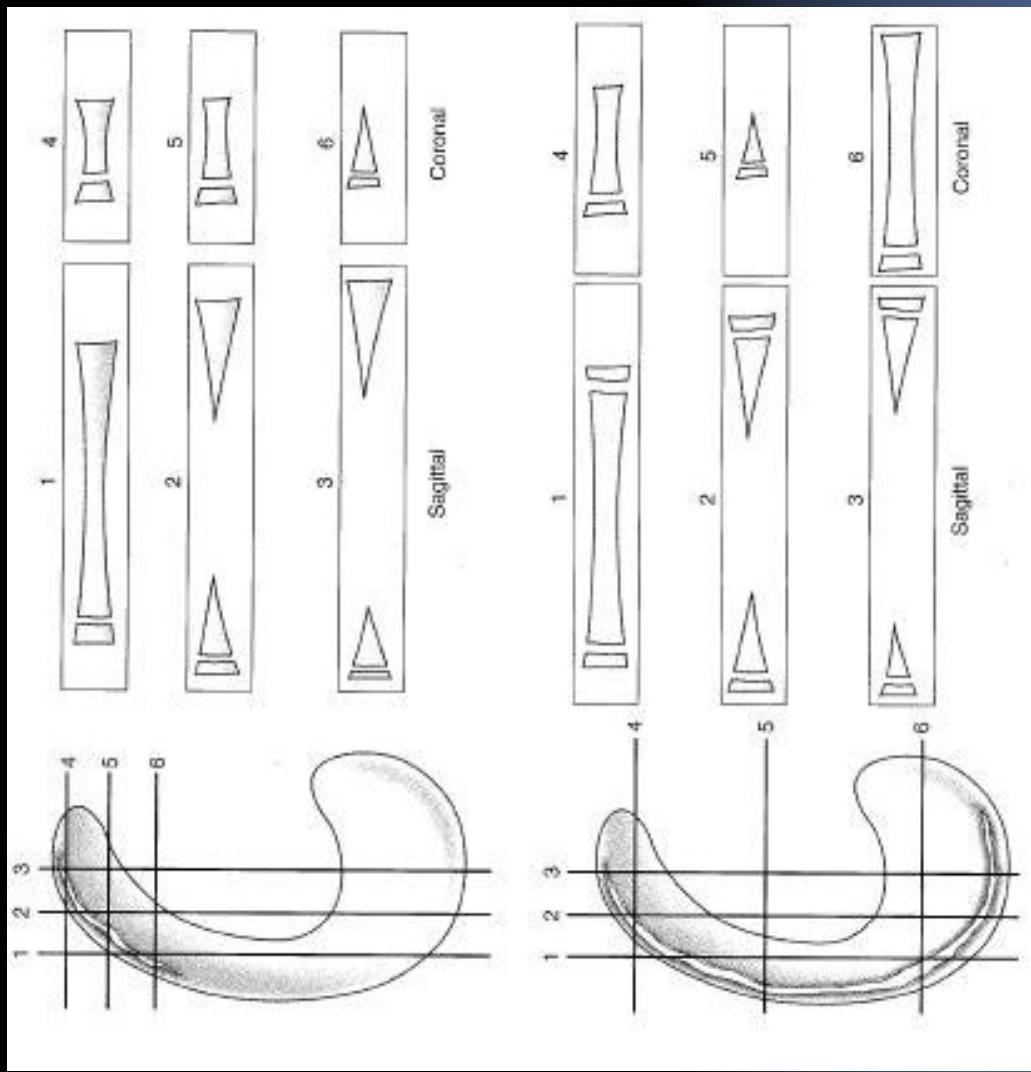
F1ap rebend

- Mediaalse meniski tagasarves
- Tavaliselt üles
- Variant:
  - papagoinokarebend
  - Ei erista praktikas

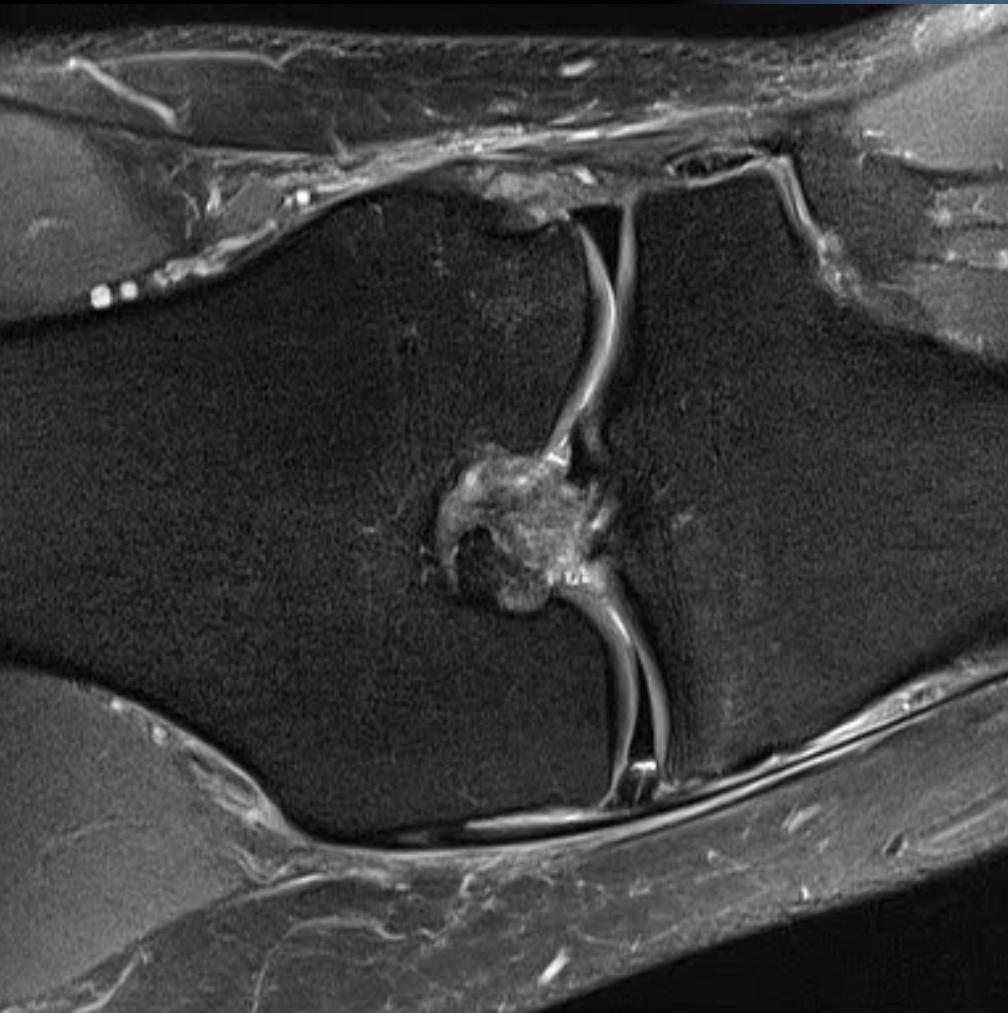

Pikkisuunaline vertikaalne rebend

- Meniski kollageenkiudu dega paralleelne
  - Täielik
  - Mittetäielik
  - Võib rohkem põikisuunaline olla
  - Radiaalne võib lisanduda

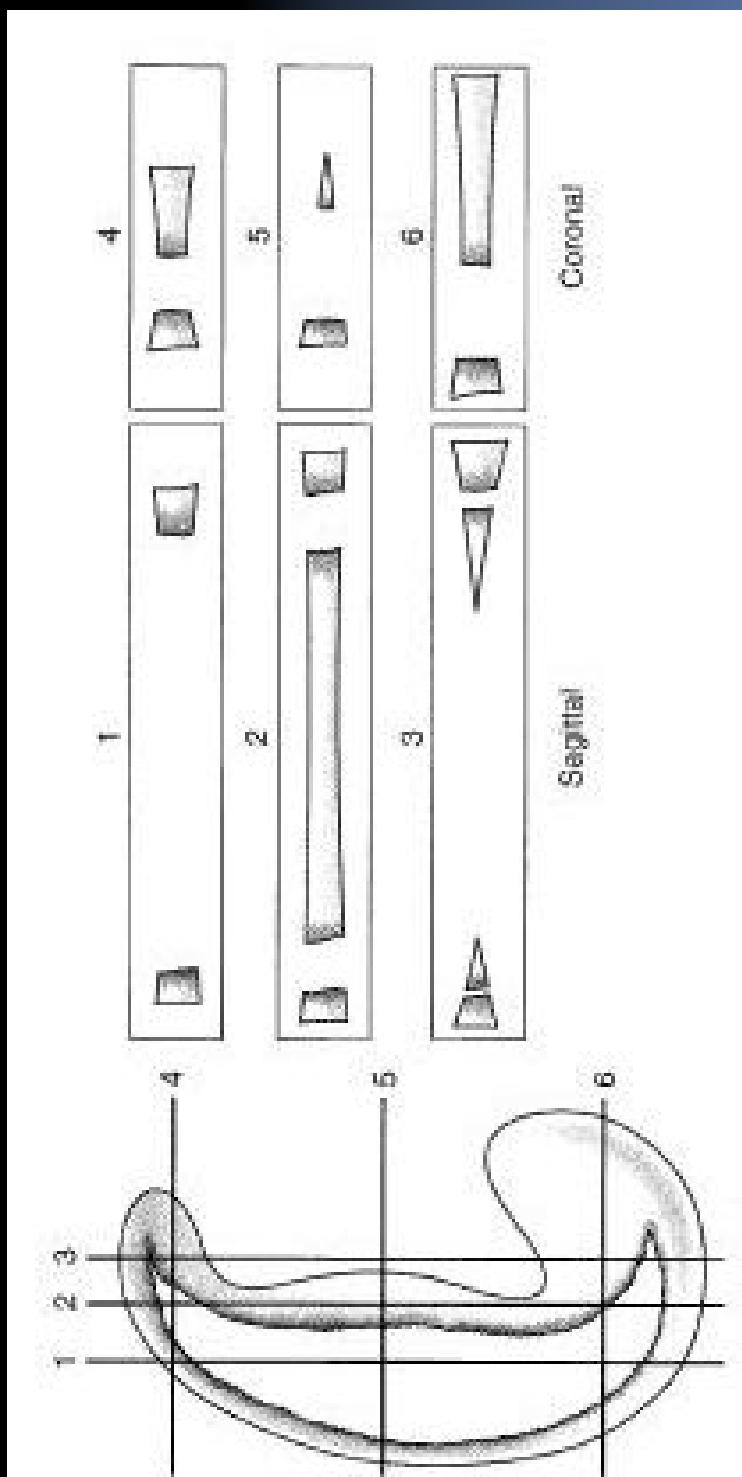
Pikkisuunaline vertikaalne rebend

- Meniski kollageenkiududega paralleelne
  - Täielik
  - Mittetäielik
  - Võib rohkem põikisuuvaline olla
  - Radiaalne võib lisanduda

Korvi sangreబend

- Pikisuunaline vertikaalne dislokatsiooniga
  - Fragment dislotseerub keskele
- Kolm põhilist tunnust

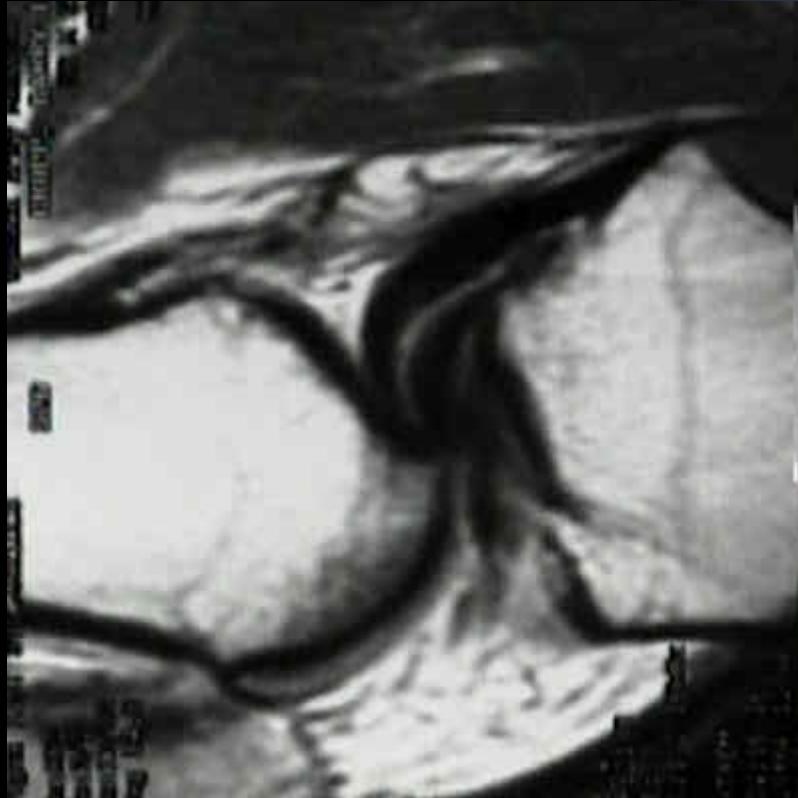
Korvi Sangrebed

- Perifeerias on vertikaalne rebend
- Tsentraalne fragment on näha Sang on korvi küljes

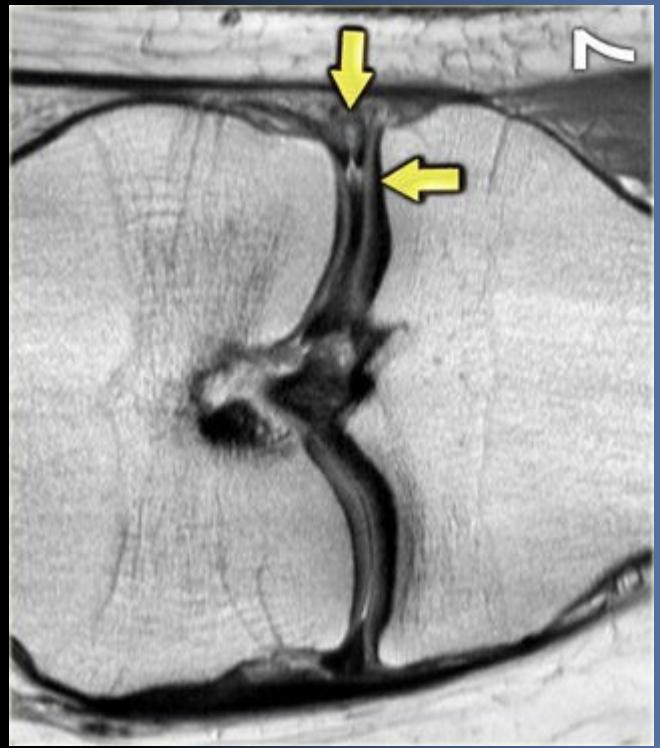
Korvi Sangrebind

- Perifeerias on vertikaalne rebend
- Tsentraalne fragment on näha Sang on korvi küljes

Korvi sangrebedi komplikatsioonid

- Sang võib lahti tulla
- Võib tekkida teine sang
- Perifeeresse fragmenti võib tekkida erinevaid rebendeid

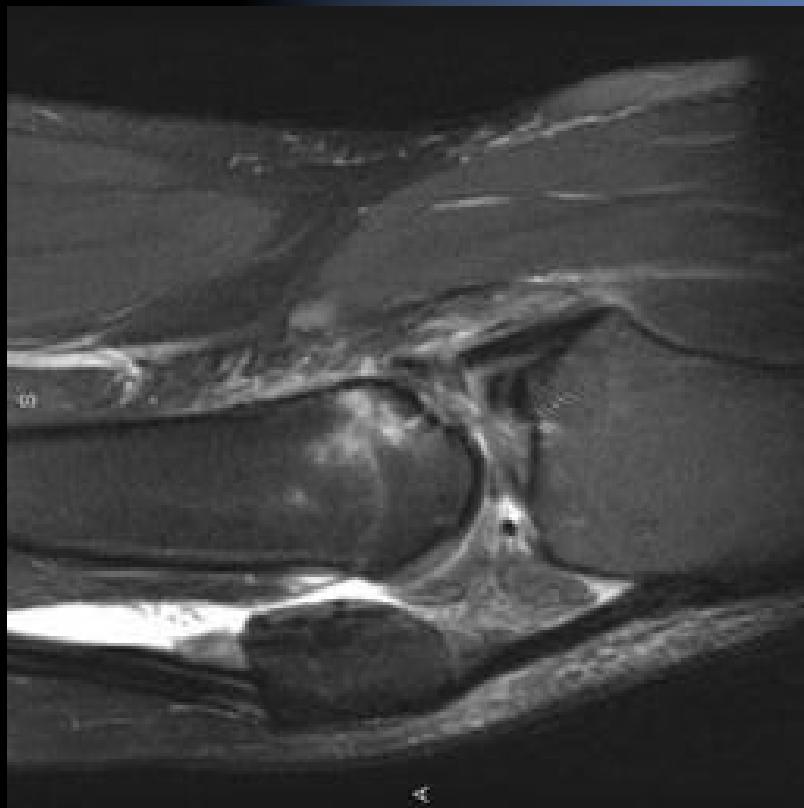
ACL vigastused

- Pivot shift injury
  - Fleksioon, välisrotatsioon, valgus
- Dashboard
- Ülesirutused

ACL vigastused

- Esmased tunnused
  - Pole kogu pikkuses jälgitav
  - Pole paralleelne Blumensaati joonega

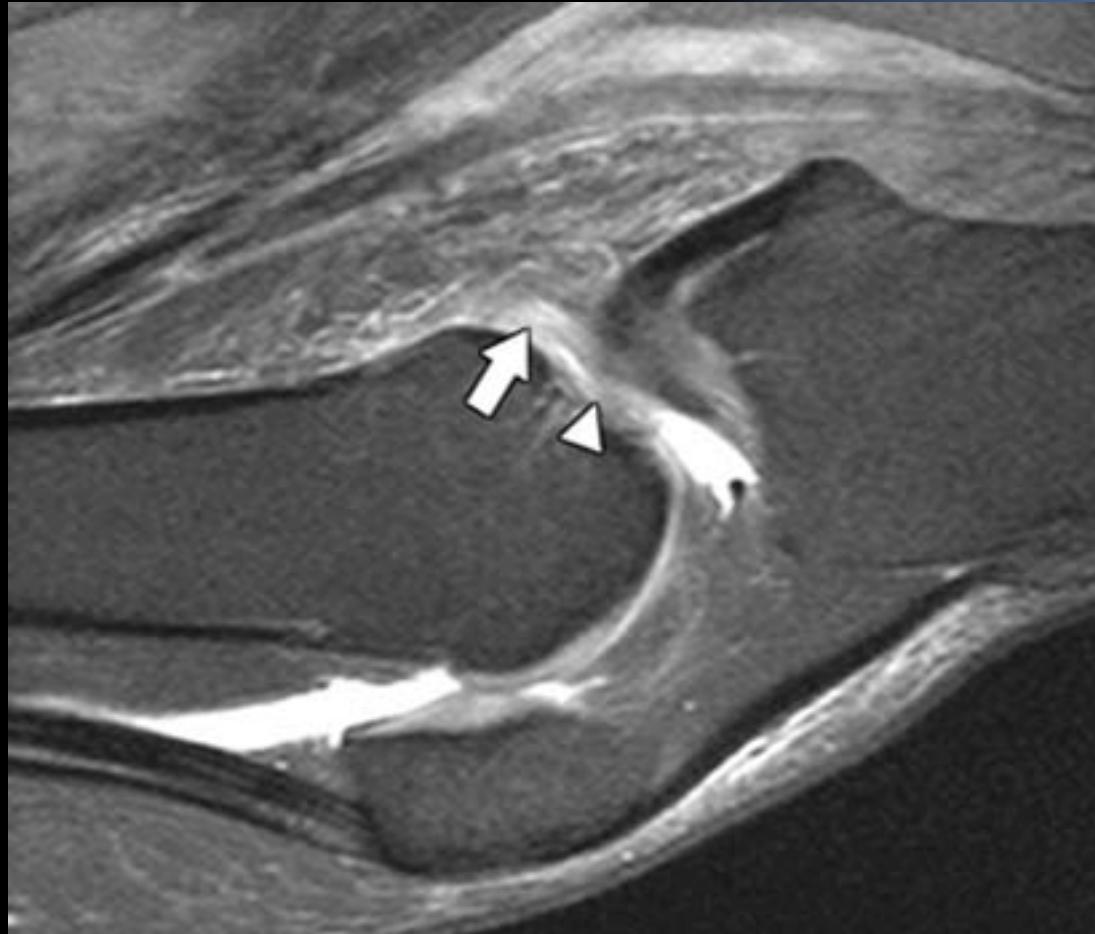

ACL vigastused

- Teised tunnused
  - Tüüpiline luukontusioon/kõhrevigastus
  - Femur paikneb tagapool

ACL vigastused

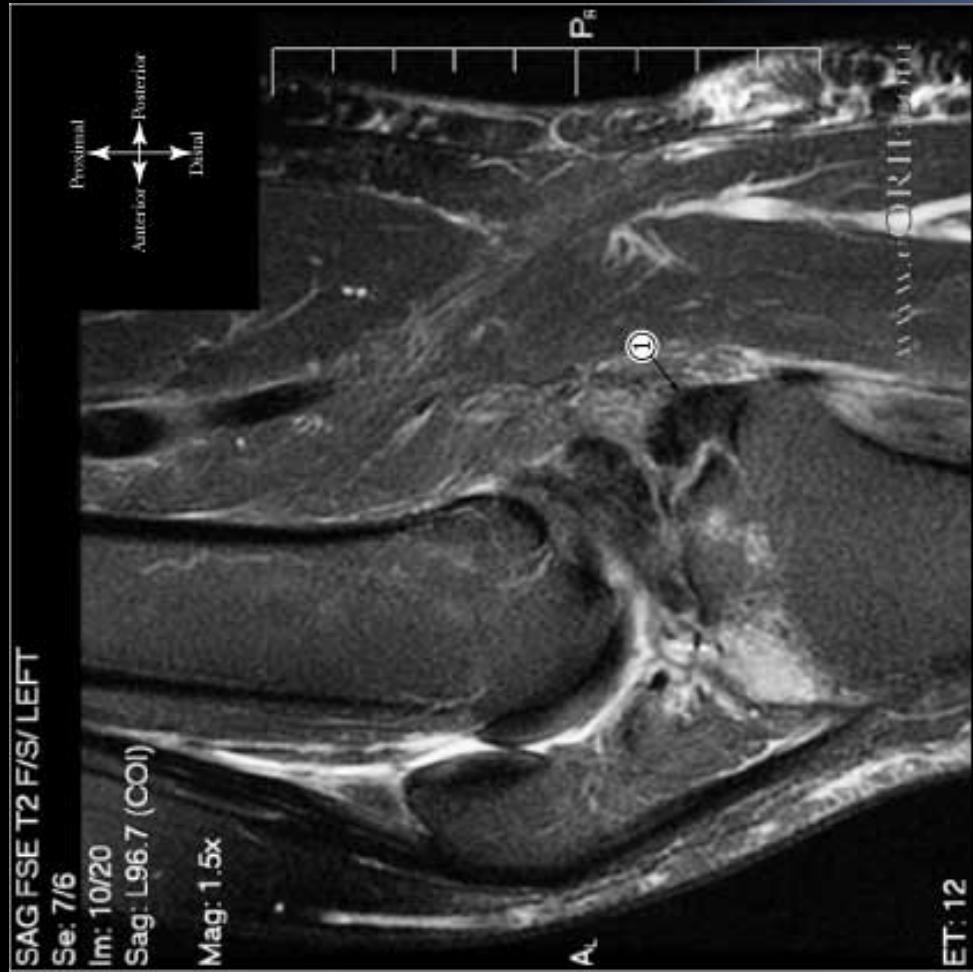
- Osaline rebend
  - Raskusastmed on olemas, meil ei kasutata
    - Venitus
    - Sideme sisseste kiudude rebend
    - Osaline rebend
- Tagumise lateraalse nurga vigastused

PCL vigastused

- Tugevam, harvem katkeb
- Painutatud põlvele mõjuv eest-taha suunaline jõud
  - Sääreluu lükatakse tahapoole
  - Armatuurlaua vigastus (dashboard injury)
  - jalgpall

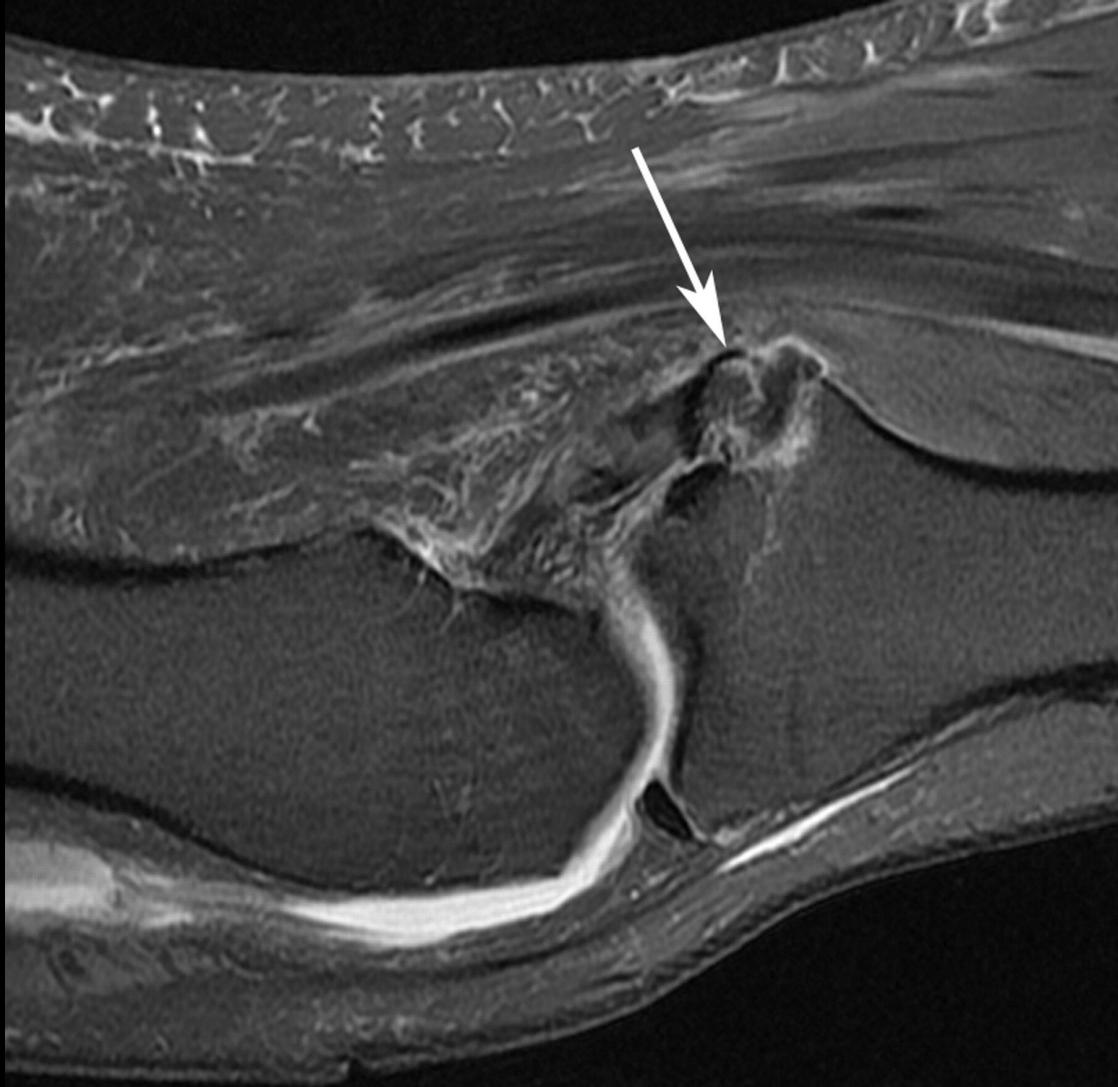
PCL vigastused

- Diagoos on lihtne
- PCL peab olema signaalita
- PCL kinnituse avulsioon säärelult

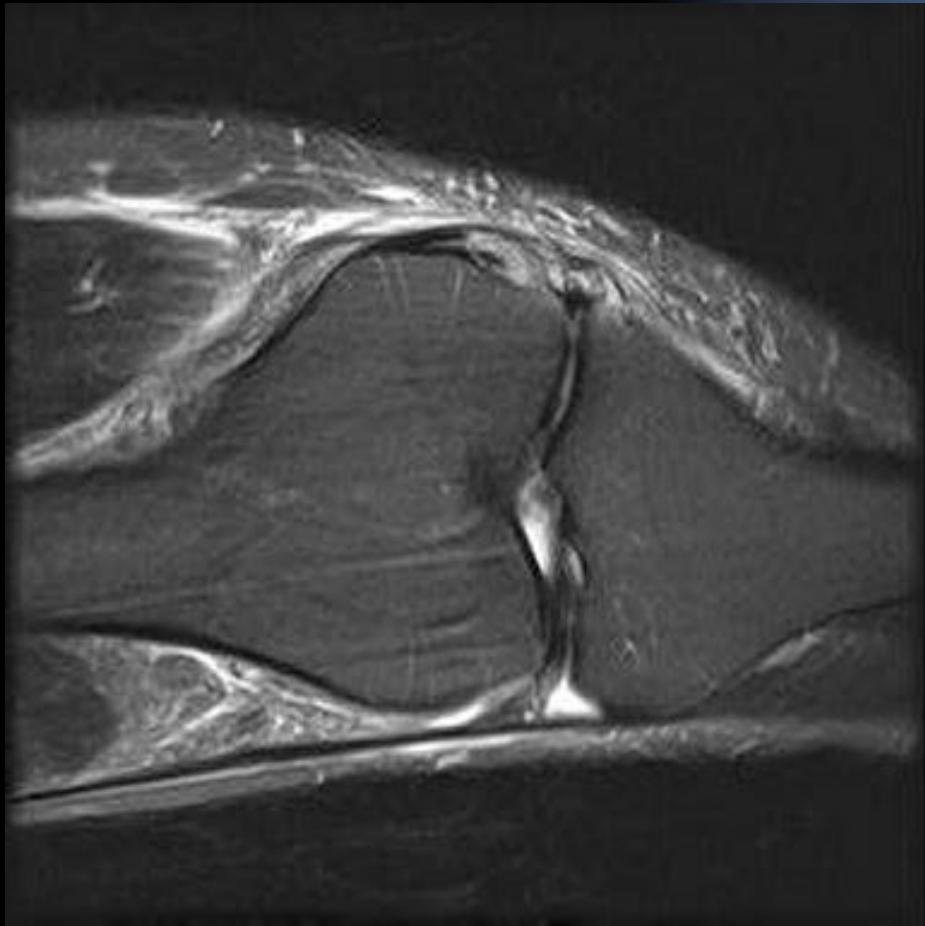
PCL vigastused

- Diagoos on lihtne
- PCL peab olema signaalita
- PCL kinnituse avulsioon säärelult

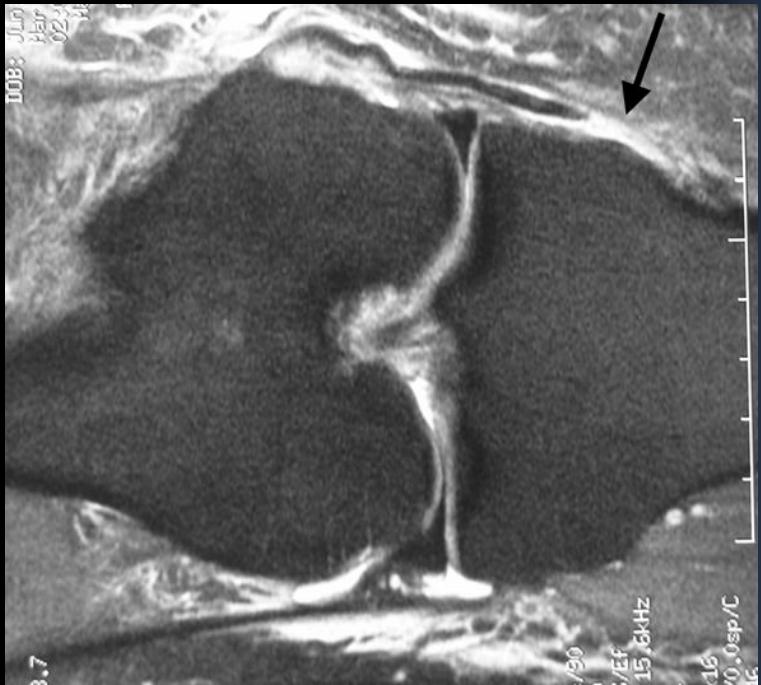
MCL vigastused

- Valgusstress
painutatud põlvele
- Mitu raskusastet
  - Venitus
  - Osaline rebend
  - Täielik rebend
- Enamasti reieluu poolt

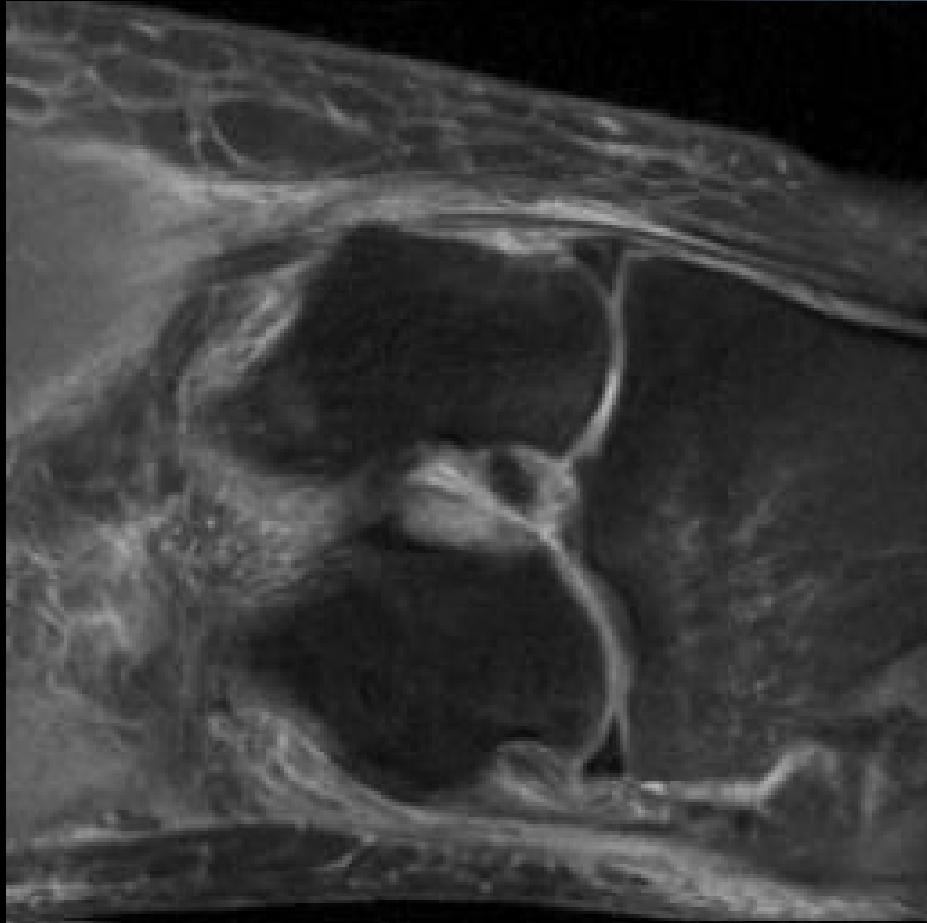
MCL vigastused

- Valgusstress
painutatud põlvele
- Mitu raskusastet
  - Venitus
  - Osaline rebend
  - Täielik rebend
- Enamasti reieluu poolt

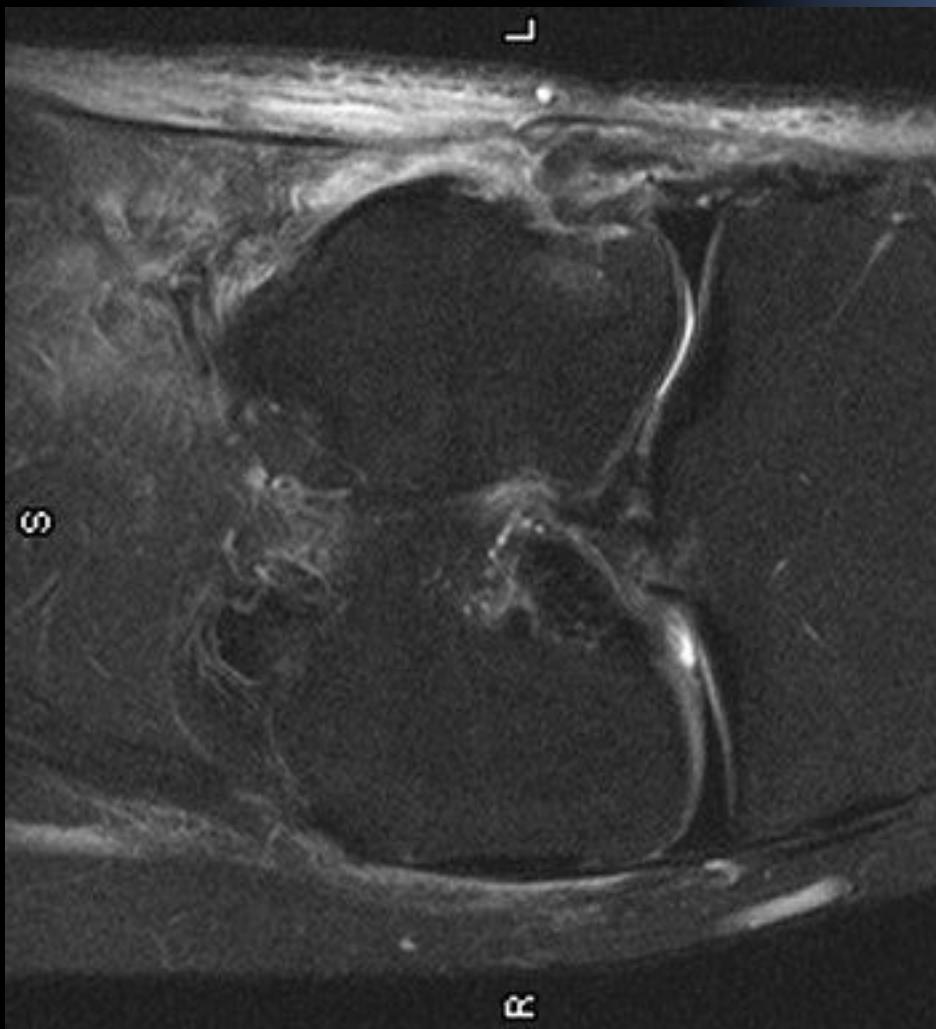

MCL vigastused

- Valgusstress
painutatud põlvele
- Mitu raskusastet
  - Venitus
  - Osaline rebend
  - Täielik rebend
- Enamasti reieluu poolt

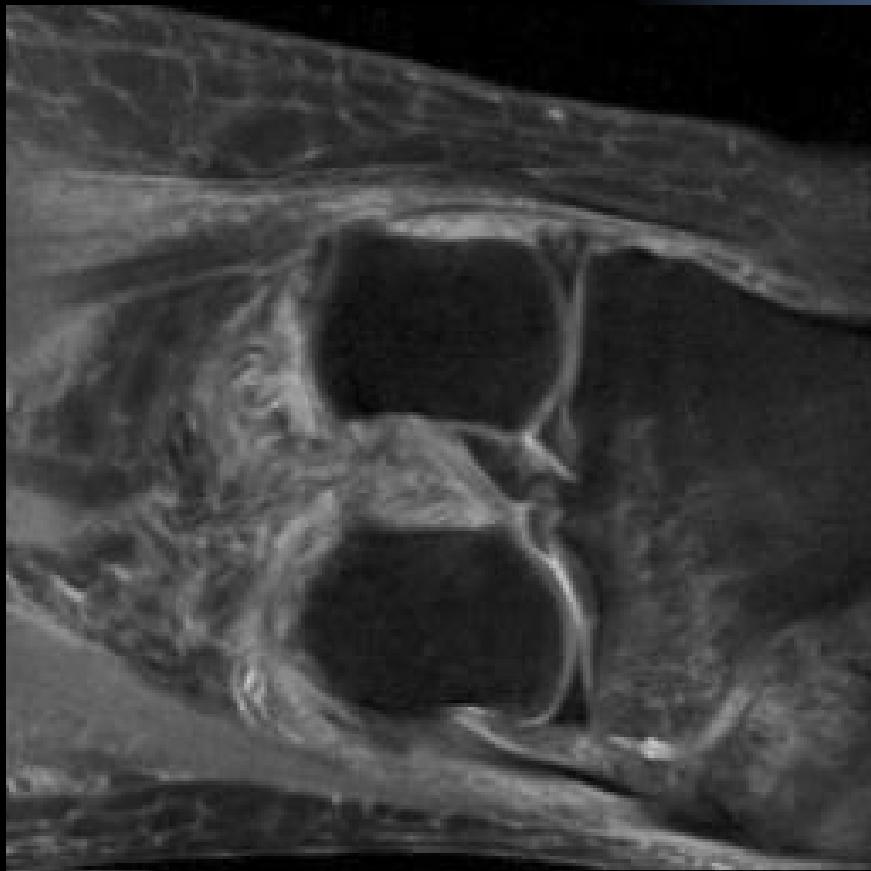
LCL vigastused

- Posterolateraalne nurk
- Kulg lainjas
- Turset vähem
- Erinevad astmed
- Samuti

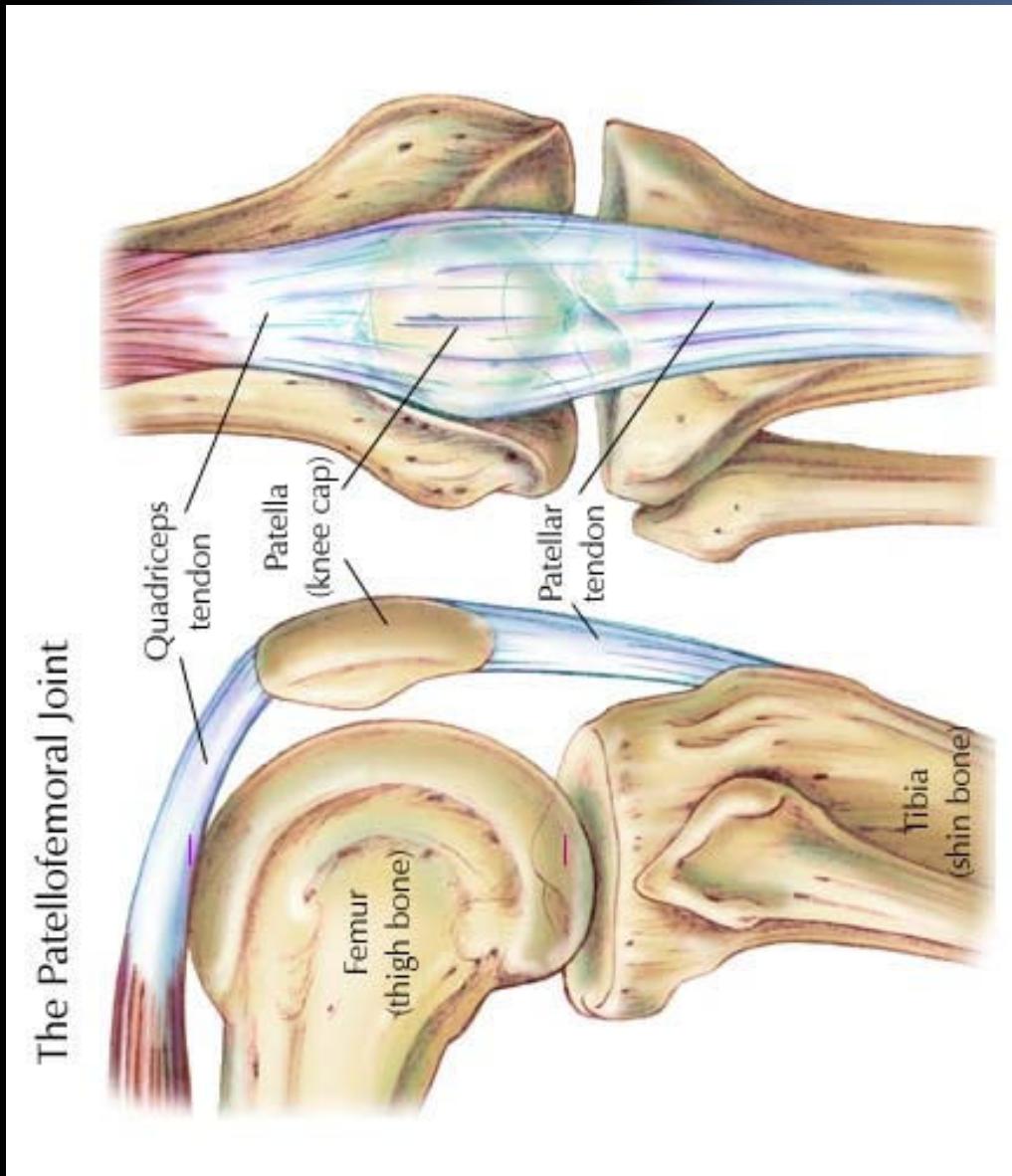
LCL vigastused

- Posterolateraalne nurk
- Kulg lainjas
- Turset vähem
- Erinevad astmed
- Samuti

Patellofemoralai ligges

- Eesmise valu ja meniskivigastust e sagedus on sama

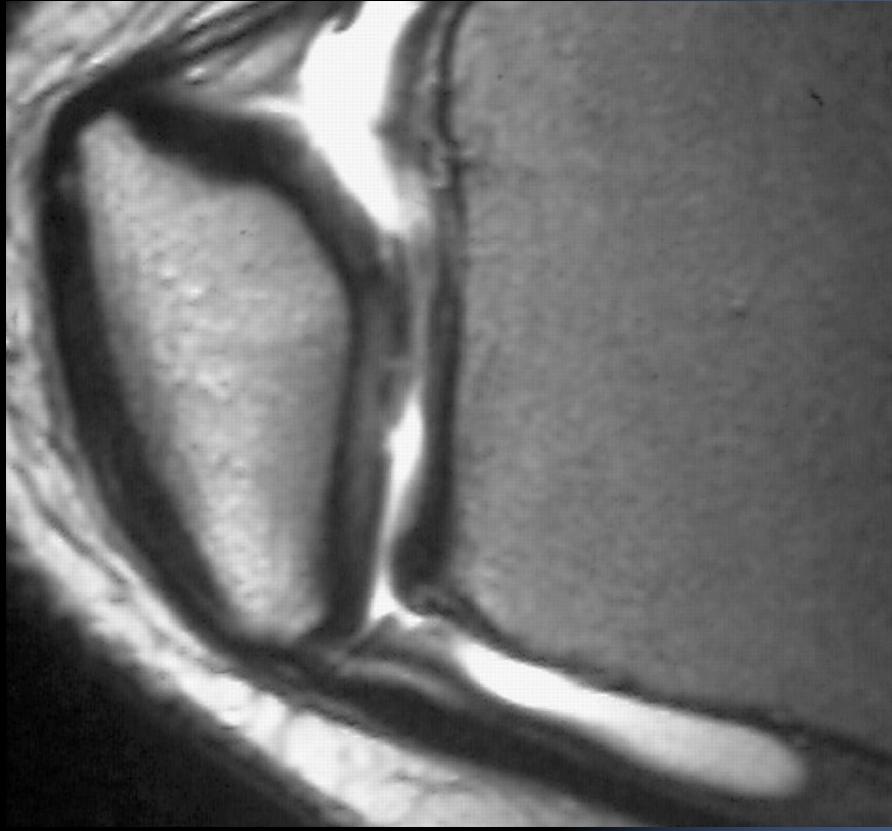

Patella kondromalatgia

- Eesmine põlvevalu ilma traumata
- Väis stadiumi
  - Normaalne kõhr
  - Pehmenenud, turseline: signaalimuutus
    - Ei ole väga usaldusväärne
  - Lõhed kõhres
  - Kõhre ebatassused
  - Luuni ulatuval kõhredefektid

Patella kondromalatシア

- Eesmine põlvevalu ilma traumata
- Viiis staadiumi
  - Normaalne kõhr
  - Pehmenenud, turseline, signaalimuutus
  - Ei ole väga usaldusväärne
- Lõhed kõhres
- Kõhre ebatassused
- Luuni ulatuuvad kõhreddefektid

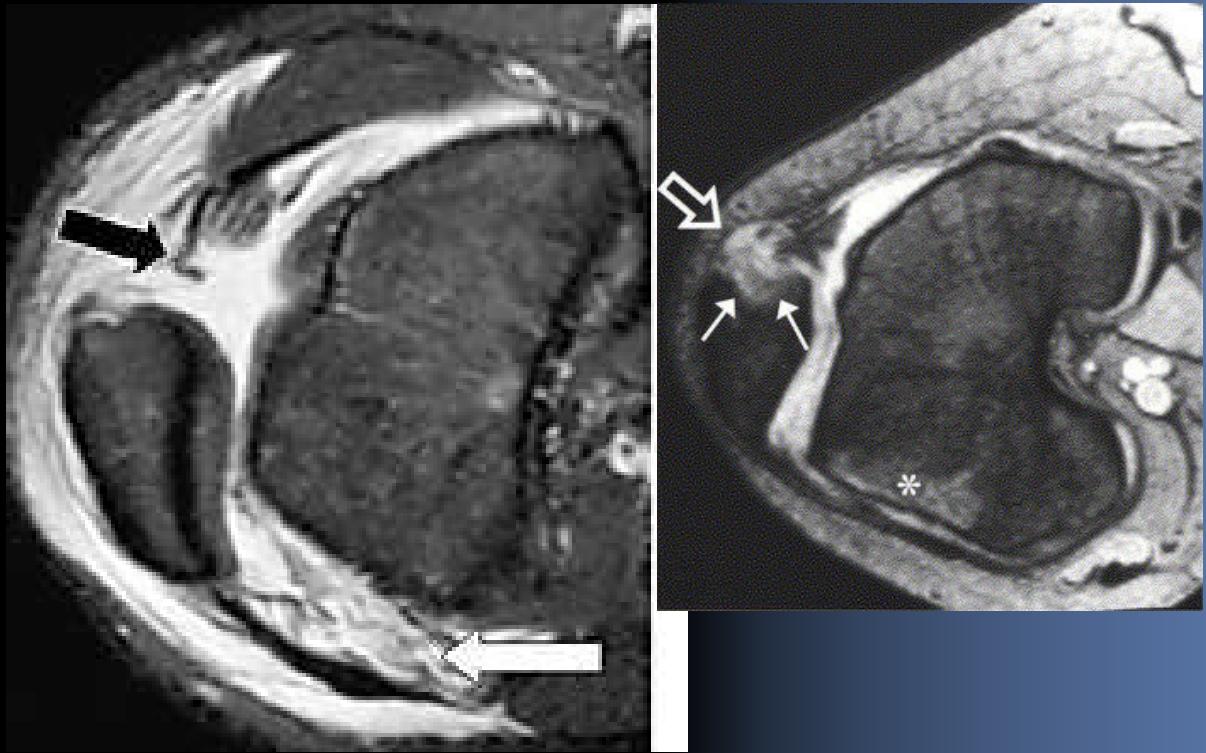

Kondromalatgia v artroos?

- Vanus
- Artroosi puhul on subkondraalsed reaktiivsed muutused
- Kõhrest eraldunud fragment: osteochondritis dissecans

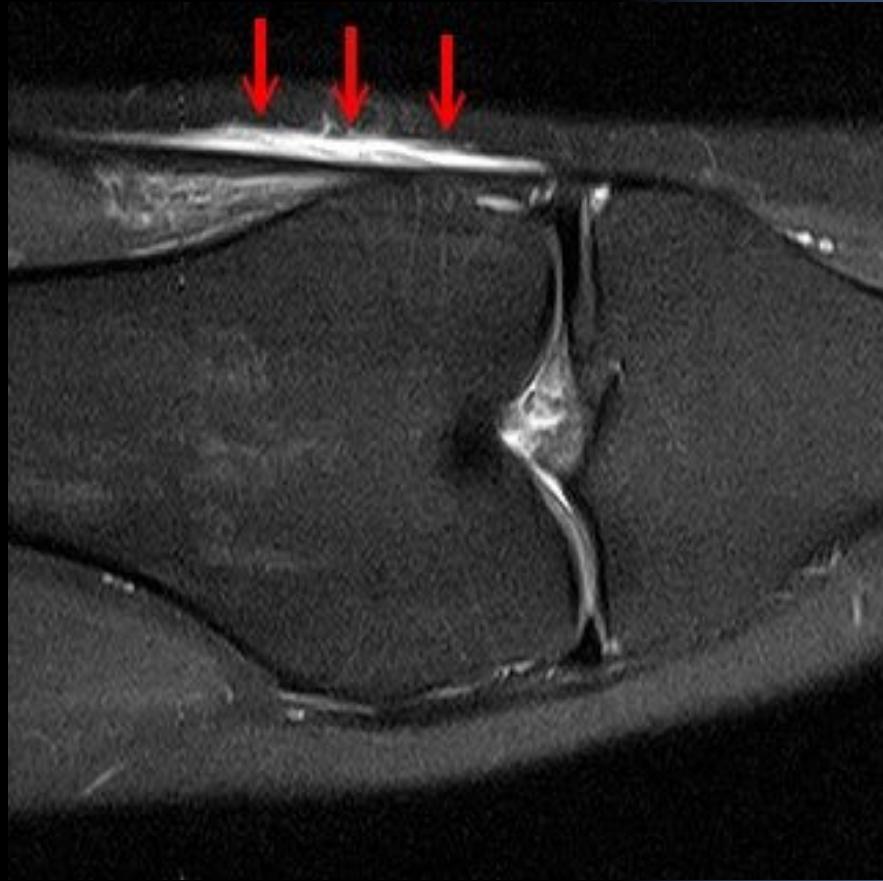
Patella dislokatsioon

- Dislokatsioon toimub lateraalsele
- Mediaalse retinaakulumi vigastus
  - Katkenud erinevates kohades
  - Patella on lateraalsele kaldu
  - Patellas mediaalsel signaalitõus
  - Femuris lateraalsel signaalitõus

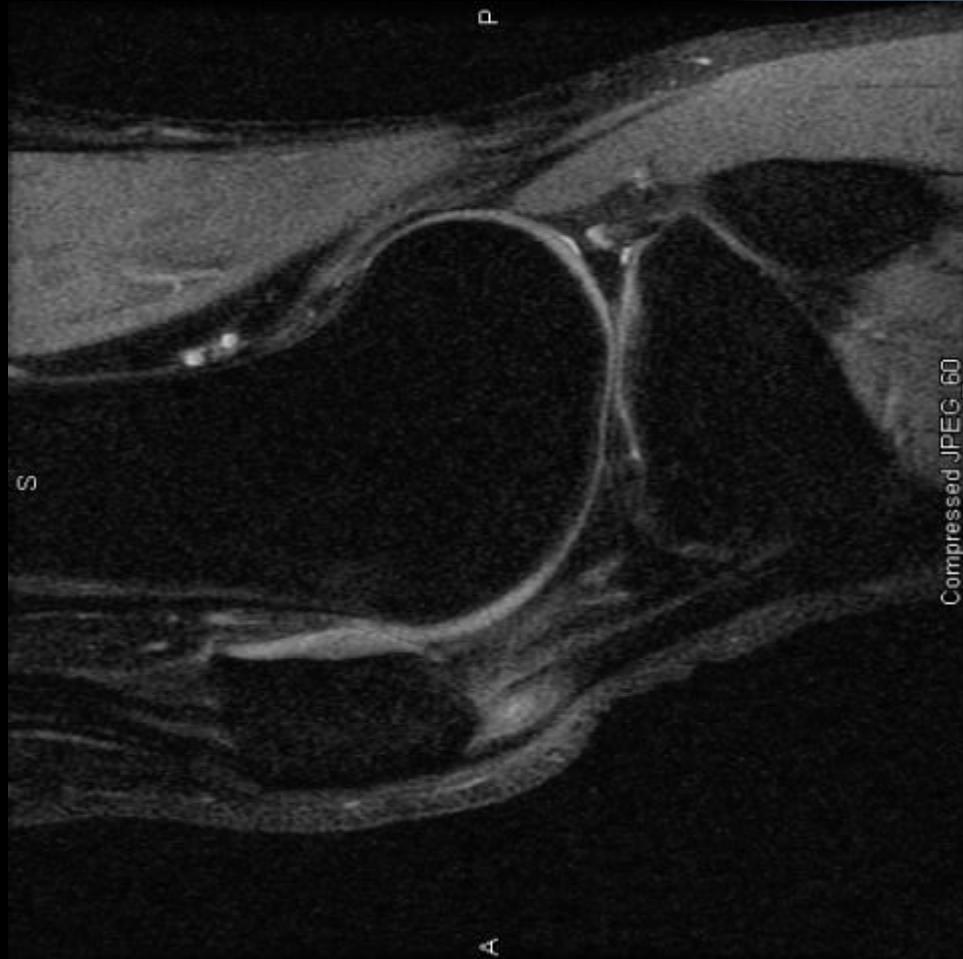

Tibiotaltrakti Sündroom

- M tensor fasciae latae kõõlus
- Ülekoormusest
- Turse pehmetes kudedes

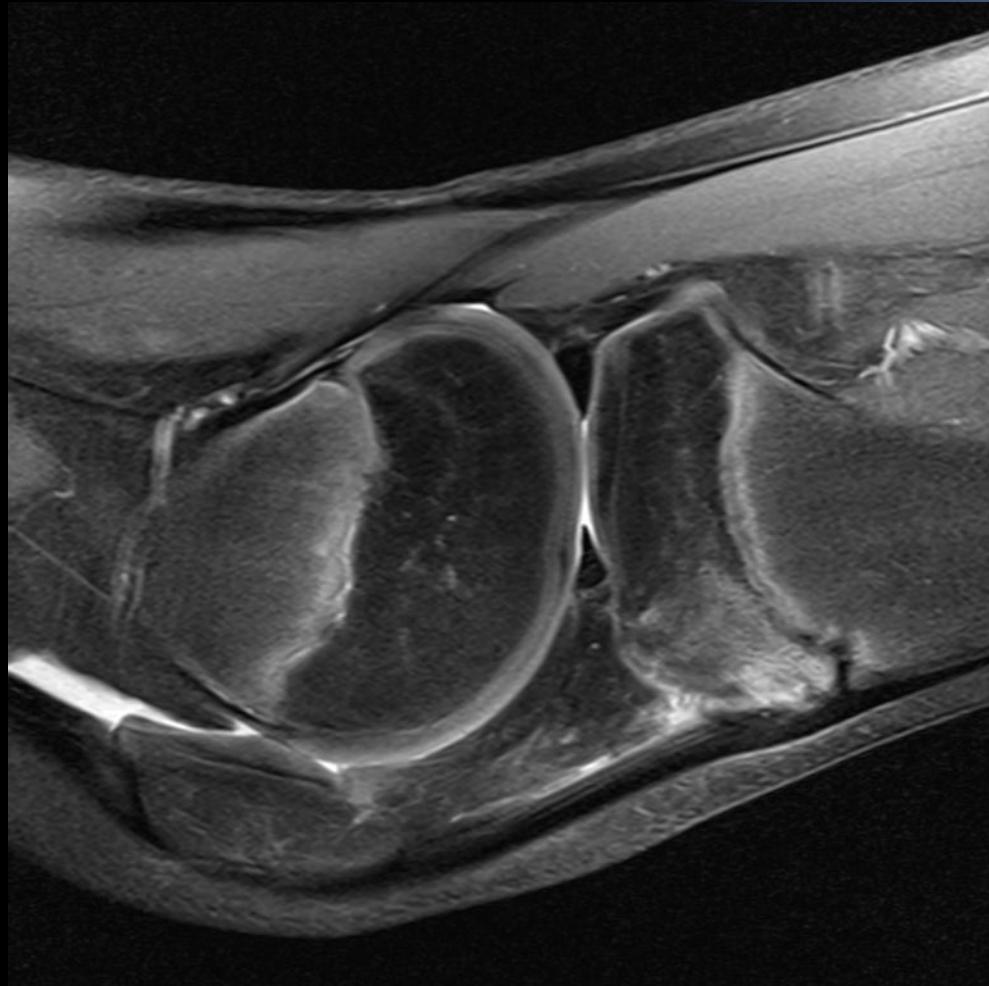

Patella tendinitit

- Hüppaja põlv e patella apitsiit
  - Signaalitugevnemin e kõõluses
  - Signaalitugevnemin e patella tipu piirkonnas

Osgood-Schlatteri haigus

- Signaalimuuutused
  - Patella kõõluses distaalsel
  - Tub tibias
  - Hoffa kehas
- Paranenud OS
  - Luusignaalgat fragment tub tibia ees

Osgood-Schlatteri hädigus

- Signaalimutused
  - Patella kõõluses distaalsei
  - Tub tibias
  - Hoffa kehas
- Paranenud OS
  - Luusignaaliga fragment tub tibia ees

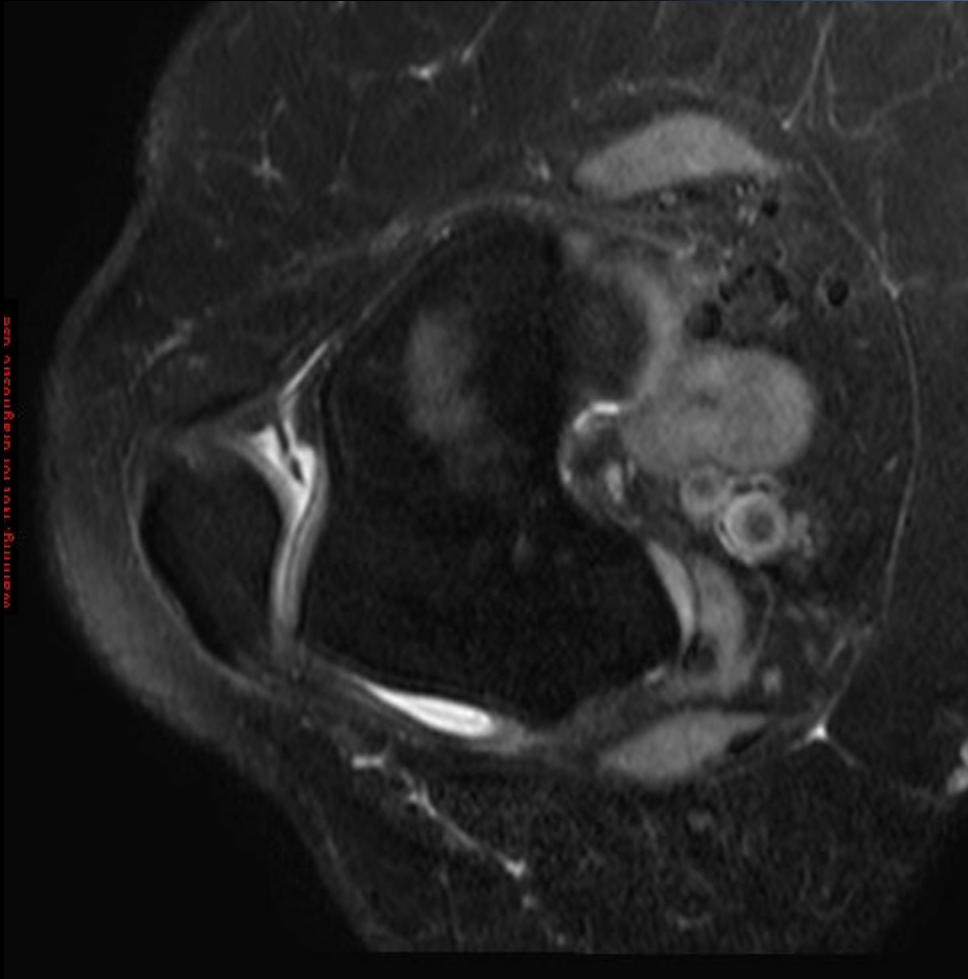
Quadricepsi tendiniit

- Kõõluses ei tohi olla signaalimuutust
- Isegi rebend võib tekkida

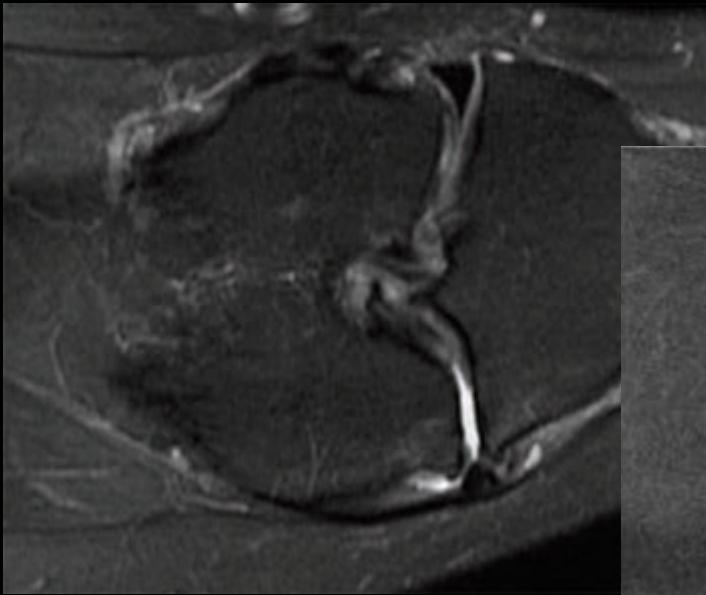
Plica sündroom

- Harilikult mediaalne
  - Suurem tavallisest
  - Kataab reieluud
  - Patella kõhrel
  - kahjustus

Arthroos

- Osteofüüdid
- Kõhre Õhenemine
- Meniskide purunemine
- Subkondraalsed muutused
  - Tsüstd
  - Skleroos

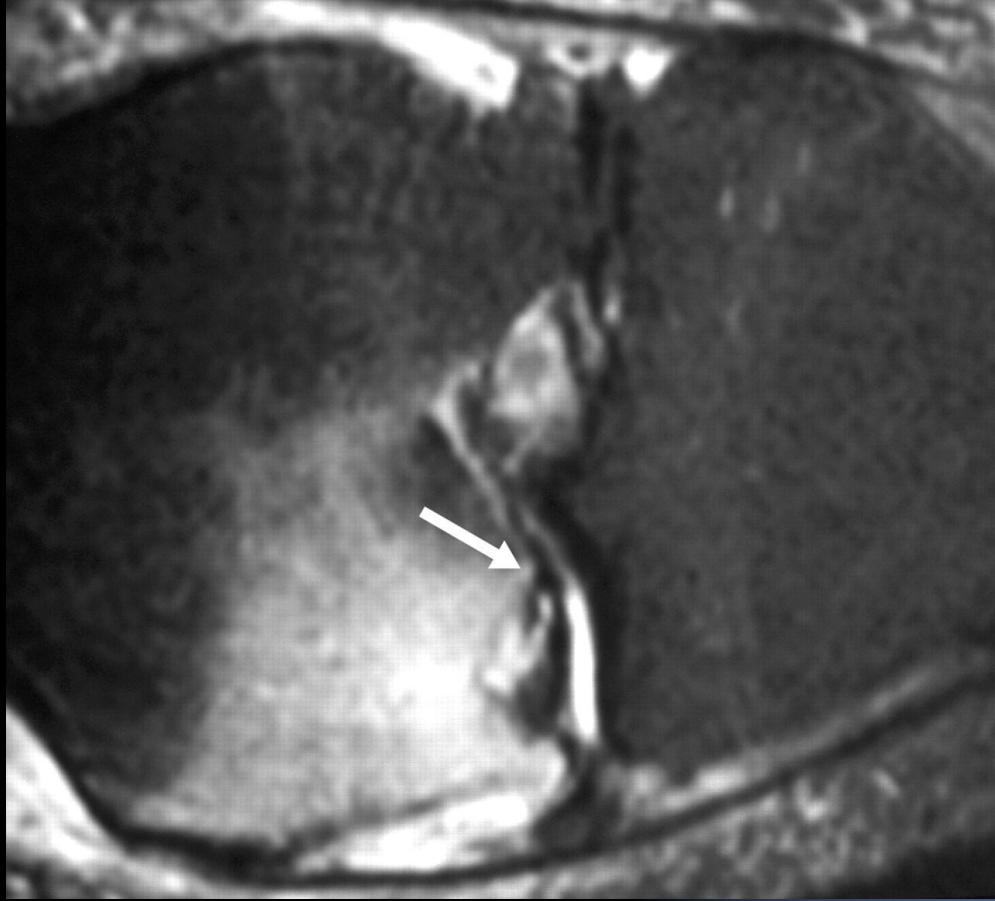

Arthroos

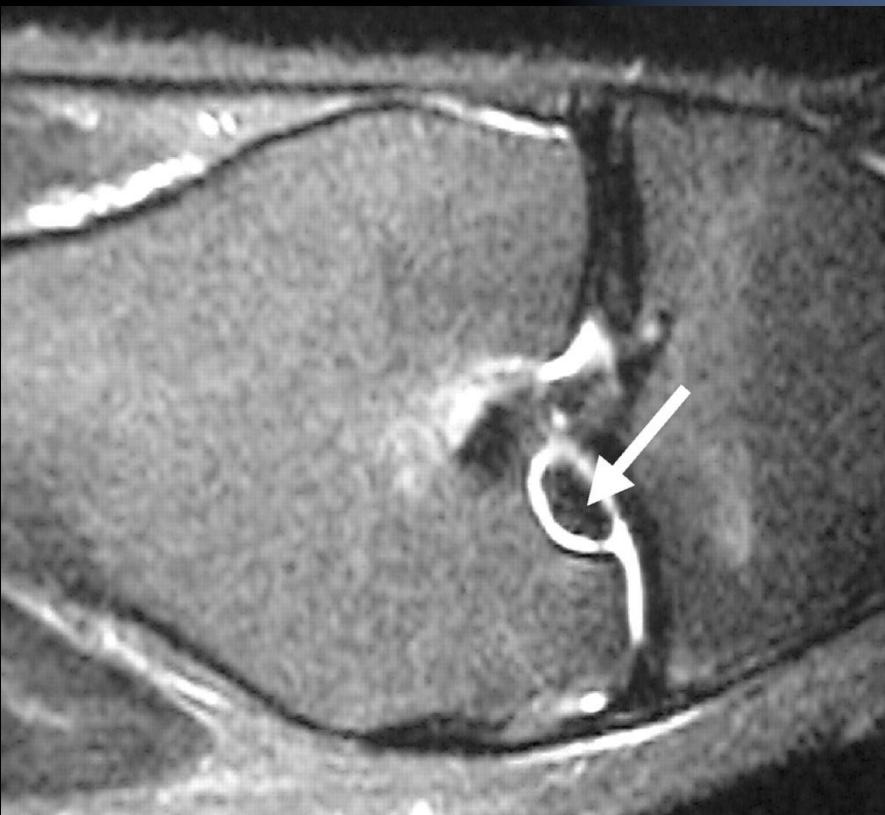
- Luufragmendid liigeses
- Kõhorefragmendid liigeses
  - Sünoviaalne kondromatoos
    - Nn sekundaarne sünoviaalne kondromatoos

Osteonekroos

- Vanem naine
- Äge valu
- Reieluu mediaalse kondüüli kahjustus
- Konkaavse kontuuriga fragment

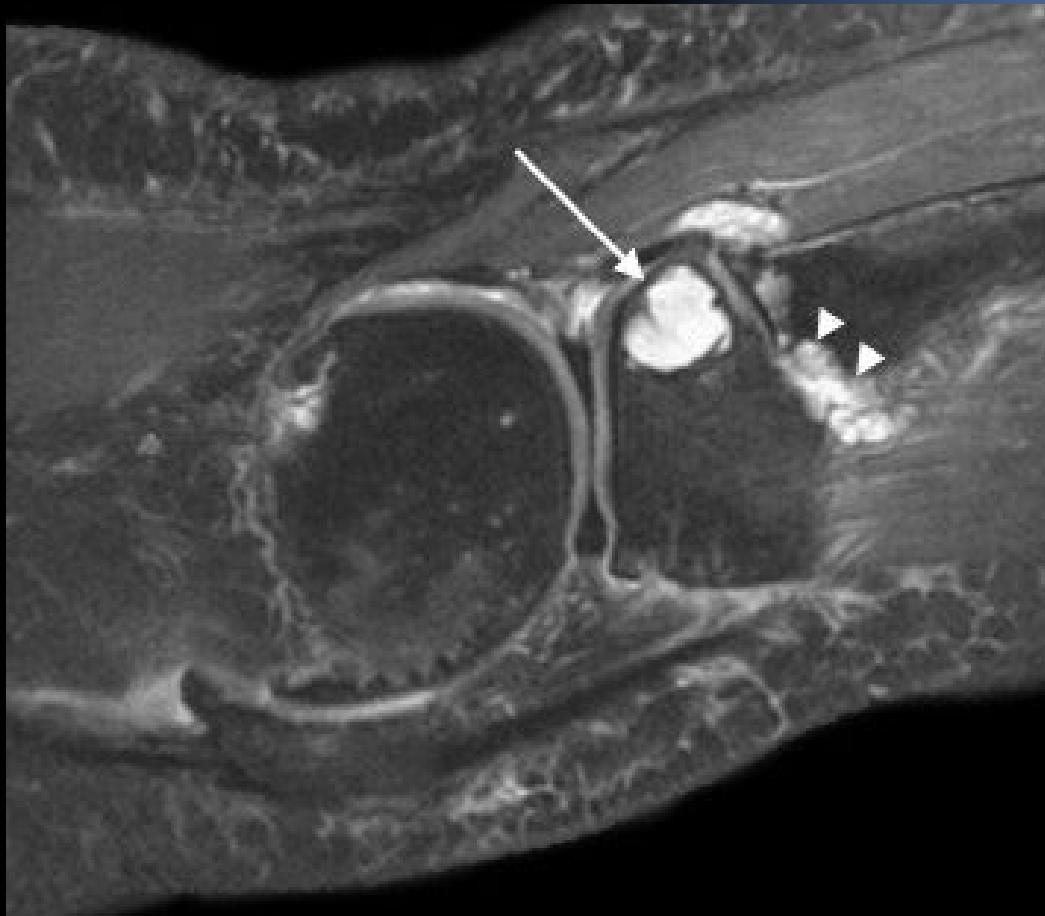

Osteochondritis dissecans

- Mees, 10-20
- Nelj staadiumi
  - Kõhr on veel terve
  - Kõhr on defektiiga
  - Fragment on osaliselt lahti
  - Vabakeha

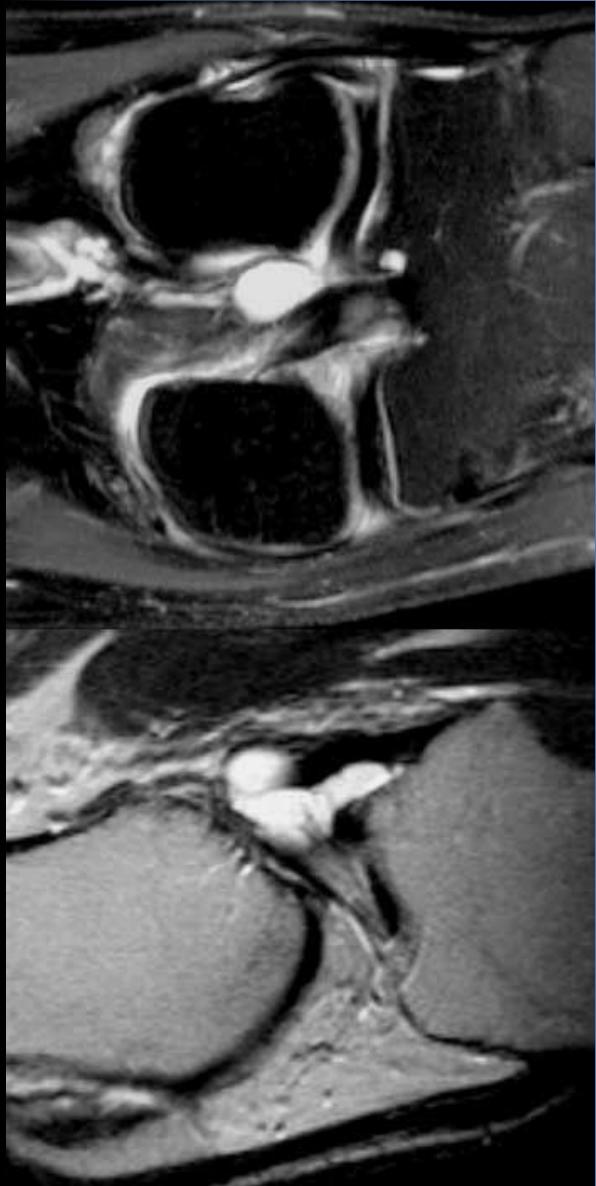
Vedelik ja vedeliku kogumikud

- Osaliselt räägitud
  - Mõned tibiofibulaarliigese tsüstdid võivad olla kliniliselt olulised
    - Kuni 4 ml normaalne
  - Lisaks bursiitidele mitmed ganglionid

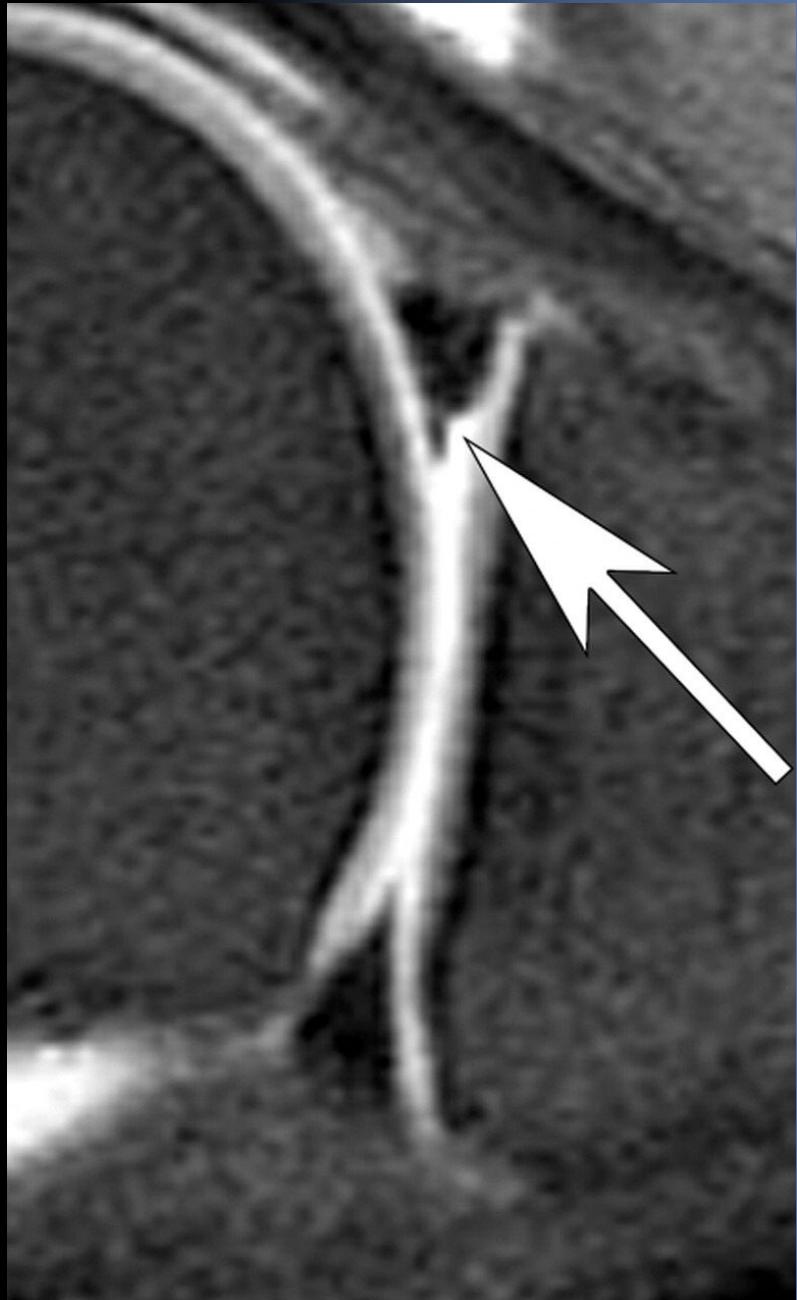
Vedelik ja vedelikkukogumikud

- Osaliselt räägitud
  - Mõned tibiofibulaarliigese tsüstdid võivad olla kliiniliselt olulised
- Kuni 4 ml normaalne
- Lisaks bursiitidele mitmed ganglionid

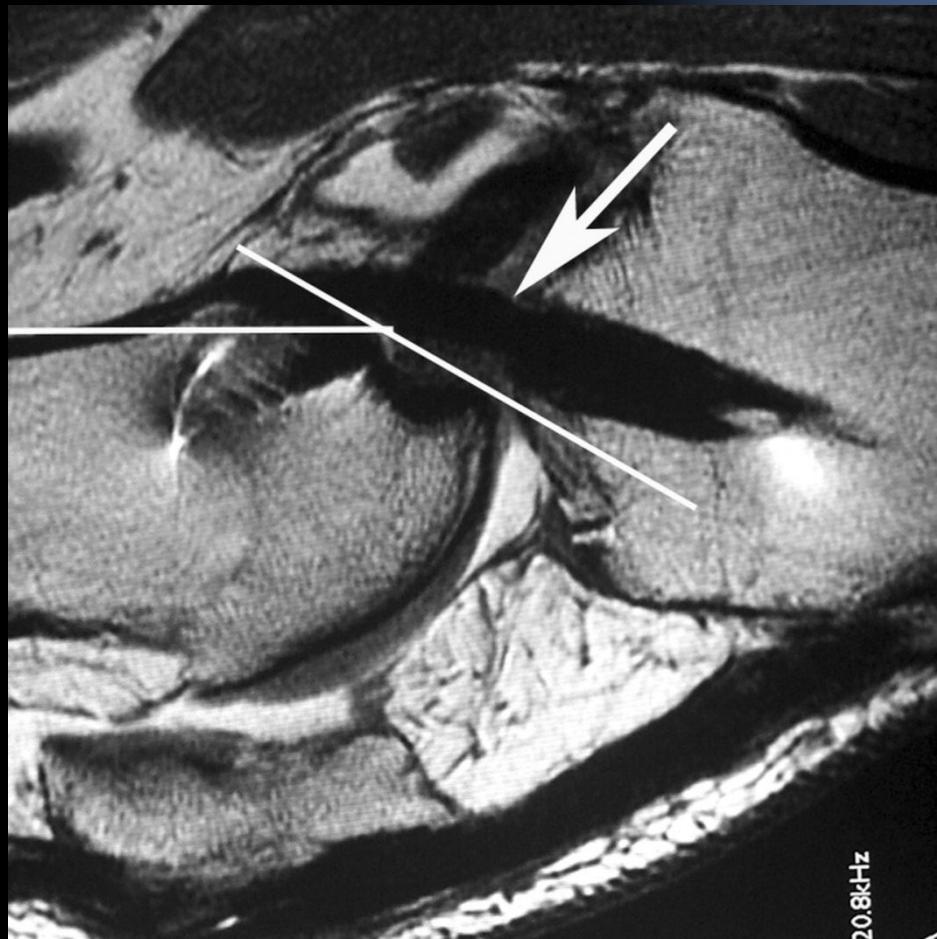
Postop põlv: resetseeritud menisk

- Kuni aasta on piltdiagnostika komplitseeritud
  - Signaalimuutused meniskis ei pruugi olla rebend
- Artrograafia?

Postop põlv: ACL rekonstruktsioon

- Graft kaks aastat signaalimuutusega
- Jooned
  - Paralleelselt reieluu interkondülaarse alaga
    - Sääreluu tunnel sellest tagapool
  - Piki reieluu tagumist korteksit
    - Reieluu tunnel nende kahe lõikumise kohal või tagapool

Postop põlv: ACL rekonstruktsioon

- Grafti rebend või väljavenimine

- Fibroosne sõlm grafti ees

- Küloobi lesioon

Kokkuvõtteteks

- Käsitletud levinumad ja lihtsamad põlvliigese kahjustused
- Kvaliteetset Õppematerjali leidub pisavalt võrgus vabakasutuses
- Telefon ja meil aitavad ka alati

